ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЖОВТЕНЬ

1950

ЧИСЛО 10.

Артистка М. ЗАНЬКОВЕЦЬКА

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК І. ЖОВТЕНЬ, 1950. Ч. 10.

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $0.25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК у Канаді та США — $2.50
В інших країнах ам. $3.00

Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

VOL. I. OCTOBER, 1950. No. 10.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Box 3093, Winnipeg, Man.

Edited by Editorial Committee
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

SINGLE COPY 25c.
SUBSCRIPTION PRICE yearly $2.50
In Canada and United States.
In other countries U. S. A. $3.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ:

Ілюстрації у "Весняному Промені" виконала Ірена Р. Носик.
Знимка артистки М. Заньковецької на обкладинці — з архіву проф. Д. Антоновича.

ПРОДОВЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ЗМАГАННЯ ЗА ПРИЄДНАННЯ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

На чисельні домагання наших передплатниць продовжити термін змагання — адміністрація "Жіночого Світу" повідомляє:

Велике змагання за приєднання передплатниць для "Жіночого Світу" продовжується до 1 грудня 1950 р.

Закликаємо наших передплатниць, які ще не включилися в змагання, скористати з цієї нагоди!

Подаємо дальші відомості про хід змагання на день 3 жовтня ц. р.

1. М. Дунець, Торонто, Онт.... 34 передплатниць.
2. Т. Підзамецька, Содбури, Онт. 31 передплат.
3. І. Гнатюк, Нюарк, США. ....25 передплатниць.
4. С. Захарчук, Монтреал, Кв. .... 19 передплат.
5. С. Петришин, Форт Вілліям, Онт. 17 передплат.
6. Е. Прибитківська, Торонто, Онт. — 13 передпл.
7. М. Онисько, Торонто, Онт. .... 5 передплат.
8. Г. Пісецька, Балтимор, США. 4 передплатниці.
9. Е. Штафірна, Торонто, Онт. .... 3 "
   Е. Юськів, Монтреал, Кв. .... 3 .... "
10. В. Ґерега, Флін Флон, Ман. .... 2 "
    А. Лахман, Ошава, Онт. .... 2 "
    А. Павличенко, Саскатун, Саск. .... 2 "
    Л. Храплива, Ст. Луїс, США. .... 2 "
    М. Юркевич, Філядельфія, США. 2 передпл.
11. М. Слободян, Торонто, Онт. 1 передплатниця.
    Л. Бризгун, Торонто, Онт. .... 1 "
    С. Проців, Торонто, Онт. .... 1 "
    Г. Мартинів, Балтимор, США. .... 1 "
    А. Барна, Лімінґтон, Онт. .... 1 "
    Михалевич, Ст. Паул, США. .... 1 "

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК I. ЖОВТЕНЬ, 1950. Ч. 10.

"ПОЧУТТЯ МЕНШЕВАРТОСТИ"

Вираз "почуття меншевартости" часто вживається в нашій пресі для визначення того, понижуючого гідність людини, почуття своєї неповноцінности і низькости в порівнанні з людьми інших націй, зокрема на американському континенті з представниками англо-сакського світу.

Зрозуміло, що нації, які сотнями років провадять своє незалежне державницьке життя — мають великі досягнення, як в ділянці економічній, так і в загально-культурній. Вони мають викристалізувані, сталі мовні форми, певні освячені державними традиціями звичаї, славну історію, що сягає в глибінь тисячеліть. Вони є наслідком праці, боротьби та осягів довгого ряду поколінь народів — переможців. Англійці, французи, італійці, еспанці справедливо гордяться своїм славним минулим. Розвиток европейської та всесвітньої культури завдячує їхній талановитості, сміливості та підприємчивості. (Доба відродження, відкриття Америки, розвиток европейської торгівлі та промисловости).

Про прогресивну ролю цих державницьких народів в загальному культурному розвитку людства — вчить нас кожний підручник всесвітньої історії.

Не будемо тут спинятися на тих географічних та історичних особливостях східньої Европи, що обумовили її відірваність від загально-европейського розвитку. Особливо в несприятливих умовах знаходилися українські землі, що віками були предметом боротьби та визиску своїх сусідів: татар, поляків, москалів, фатальний визиск яких і до нині тяжить над нашим народом.

Отже не дивно, що українська історія — це історія, передусім боротьби з наїздницькими зазіханнями сусідів, ..яких віддавна приваблював багатий український чорнозем, прекрасне південне підсоння та природній торговельний шлях "із варягів — в греки". Ці багаті природні можливості і були переважно причиною необхідности постійної боротьби із наїздниками та визвольних народніх змагань українців усіх поколінь.

Можемо сміливо твердити, що навряд чи яка інша нація має таку трагічну і разом із тим, героїчну своєю визвольною боротьбою минувшину, як українська. Те, що в інших народів відбувалося в умовах нормального державного життя, що було виявом вільної енерґії та добробуту, — те наш нарід мусів здобувати й захищати "з шаблюкою в руках".

А проте, життєздатність та вроджена любов до свободи, поруч із високою духовою культурою українського народу, навіть у цих несприятливих умовах, зформували сильну душею і тілом українську націю, націю цілком відмінну від інших (незважаючи на постійні впливи Польщі та Московщини) — з її звичаями і традиціями, а передусім з її власною мовою. Питання відмінности української нації від москалів вичерпуюче подається в "Історії України" нашого найбільшого історика М. Грушевського.

Невипадково це питання не сходить із сторінок совєтської преси, що за всяку ціну намагається довести спорідненість московського та українського народів та залежність розвитку української культури від культури "старшого брата".

Ми не знаємо добре своєї історії, не знаємо багато дечого про тяжкі і світлі періоди з державницького життя нашого народу, про широкі дипломатичні і торговельні зв'язки України з іншими тогочасними державами, про українську аристократію, козацьку старшину, пізніше — інтеліґенцію.

І тому почуття меншевартости тяжить ще й досі над частиною наших людей, хоча до того нема історичних підстав, нема фактичної основи.

Чи ж багато з нас напр. обізнано добре з діяльністю гетьмана Мазепи, що сам будучи людиною з високою освітою та широким світоглядом — підтримував якнайширші зв'язки з закордонним світом: Францією, Швецією, Польщою, Литвою, Туреччиною. Працюючи над культурно-економічним піднесенням України, він вбачав у цьому найкращу запоруку тривалости державного ладу і добробуту. Для цього він, як і його попередники, великі кошти вкладав у будування величних церков і монастирів, запрошуючи до того славетних майстрів аж із Італії. Для цього підтримував шкільництво, поширював освіту серед населення, опікувався торгівлею і промислом. Був найбільшим меценатом — опікуном мистецтва, якого знає історія гетьманщини. З цього погляду його можна порівнювати з світлою постаттю князя Володимира. Сліди ж його культурної діяльности лишилися й по нині, незважаючи на сотні років московської сваволі й нищення українських культурних цінностей.

Після смерти гетьмана Мазепи, (що вмер з одчаю після розгрому шведсько-українських

військ під Полтавою 1709 р.), — визначною постаттю серед козацької старшини став Пилип Орлик. Ґенеральний обозний Іван Ломиковський, ґенеральний бунчужний Федір Мирович, ґенеральний осаул Григорій Герцик, прилуцький полковник Дмитро Горленко та ґенеральний писар Пилип Орлик — продовжували державницькі замисли гетьмана Мазепи. З їх відданої любови до України, з їх вірности ідеалам Мазепи і виникло славнозване "мазепинство", що й до тепер є символом української державности.

Безпосередньо після свого вибору в гетьмани (визнаний також шведським королем і турецьким султаном) Орлик заключив умову із шведським королем про тісний союз для повернення Україні політичної незалежности. Склав з кримським ханом умову про військову допомогу татар при відірванні України від Московщини. Відновив старі зв'язки гетьмана Мазепи з закордонними політиками, для яких Україна була знаним і солідним партнером у тогочасній міжнародній політиці.

Та хто з нас про те все знає, хто тим цікавиться?

Через те, не приходиться дивуватися, що англо-сакський світ (в переважній більшості) переконаний, що Україна є ніщо інше, як окраїна Московщини, — коли ми самі не знаємо "яких батьків і чиї ми діти".

Годі тоді сподіватися, що навіть при найбільш сприятливій для нас міжнародній ситуації наші державницькі прагнення будуть, в якийсь мірі, узгляднені світом.

Ми живемо в англо-сакському світі, повинні зжитися з ним, навчитися від нього тому, чого нам бракує (а вчитися є чому!), але не втрачаймо при тому нашої людської і національної гідности. Перед нами лежить широке поле роботи щодо ознайомлення англо-сакського світу з українцями, як нацією, що має свої історично вмотивовані державницькі прагнення. І ця робота має не тільки теоретичний, почесний характер, — від того, чи скоро позбудемося ми остаточно почуття нашої меншевартости та зискаємо визнання і пошану серед інших націй, — залежить і наше майбутнє, як рівноправної державної нації.

Н. СИНЯВСЬКА

ЧОМУ МИ ПОМІЩУЄМО В "ЖІНОЧОМУ СВІТІ" СТАТТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Вміщуючи в "Жіночому Світі" різні статті, вірші та нариси в англійській мові — ми маємо на увазі цілий ряд завдань.

Статті в англійській мові мають на меті познайомити читачок виключно* з питаннями українського культурного життя, з українською історією, народнім мистецтвом, останніми досягненнями та подіями в українському культурному житті та з ролею українців в загально-канадійському житті.

Роблячи це ми хочемо:

1. Дати змогу тим із наших читачок, що не знаючи добре українську мову, або й зовсім не знаючи — все ж не втрачають зв'язку з українською спільнотою, цікавляться українським культурним життям і хотіли би знати про нього більше.
2. Дати змогу англійським колам, що цікавляться українським питанням та нашим журналом зокрема — познайомитися з його змістом і напрямком, хоча би з тих небагатьох статтей, що друкуються в англійській мові.
3. Дати змогу нашим друзям із англо-сакського світу, що цікавляться українським культурним життям, а деякі навіть спеціяльно студіюють для своїх творів нашу історію і літературу — дати змогу їм надрукувати свої речі, присвячені українській тематиці, на сторінках нашого журналу.

Зацікавлення англо-сакського світу українцями й Україною помітно зростає. Наші культурні надбання, зокрема українське народнє мистецтво, пісні, танки — вже не перший рік на різних імпрезах чарують англійського глядача. Останні ж події в зв'язку з корейською війною особливо збільшили зацікавлення національно-думаючими українцями, як активною проти-комуністичною силою.

Українське питання дедалі все більше набирає ваги в публічній опінії Канади й Америки.

Цілий ряд видатних діячів письменницького і наукового світу вивчають українську мову, знайомляться з українською історією і літературою, роблять переклади з нашого красного письменства й наукових публікацій. Не можна не згадати імена цих людей, що так щиро захоплені українською культурою та вже так багато зробили для ознайомлення англо-сакського світу з нами. Це: Персивал Конди, А. Д. Гонтер (нині вже покійні), проф. К. А. Меннінґ, проф. Г. В. Симпсон, д-р В. Кірконел, А. Г. Ф. Джилсон, ректор Манітобського університету, де засновано Департамент Славянських Студій, з відділом української мови, поетки А. Л. Говде, Ф. Р. Лайвсей та інші.

Деякі з них безпосередньо співпрацюють із нашим журналом. На цьому місці користаємося з нагоди висловити їм свою вдячність за прихильне ставлення та таку цінну для нас співпрацю.

*) Всі інші питання, що цікавлять наше жіноцтво, рівно ж як і вищевказані питання друкуються в журналі в українській мові.

A. L. HOVDE

A DAUGHTER OF UKRAINE

Katrya Lukowsky, the woman,
mother of lusty offspring
to whom her hands in daily assiduous labor turn
in unceasing trouble
to nurture, to cherish.

Like the earth, greedy and ready
for the sprouting seed,
hoarding the warmth of the sun,
the drench of the rains;
continually fostering until the child be man.

In the wisdom and goodnes of the Earth-Mother
goes Katrya Lukowsky
in her business of wifehood and motherhood
with precise movements,
like a large bird with her brood —

deft in her movements,
calmn in mien,

carrying lightly like a laden ship the fullness of her bosom,
her ample arms, her strenght in hips;

Lifting her head, like the ship her mast with pride:
not faded in the cache of her memory
are the words she heard in her girlhood
as she worked with the peasants in the fields:

'There goes a daughter of Ukraine —
She with the Slavic eyes
And the thick plait of hair

There goes a daughter of Ukraine
For all the world to see'.

(From PRELUDE TO A JOURNEY)

SONGS OF THE UKRAINE

Містимо рецензію визначного американського музикознавця В. Іргарта, — на першу серію гармонізації української пісні, О. Кошиця, з англійським текстом, що її видано 1933 року в Ню-Йорку.

Взагалі, в дальшому те видавництво видало 43 наші народні пісні, гармонізації О. Кошиця під назвою "ПІСНІ УКРАЇНИ". Ці пісні більш відомі в Америці, де вони співаються хорами на музичних фестивалях, в університетах, консерваторіях тощо. Тому, що вони мало відомі в Канаді, ми подаємо тут інформацію про них у формі рецензії.

SONGS OF THE UKRAINE

Arranged for Chorus by Alexander Koshetz (Witmark Educational Publications New York, N. Y.).

This new series, represented now by seven numbers, bespeaks attention, if for no other reason than the prestige attached to the brilliant conductor of the Ukrainian National Chorus. On the other hand, the intrinsic merit of the arrangements is so great that on examination they would win favor if an utterly unknown name, or even no name, were attached to them. Not that any extravagant and labored efforts at squeezing "effects" into the folktuncs used are manifest. On the contrary, a master-artist, who shrinks from any distortion or perversion of the original message carried by the songs, is at work here. The result, as in this same musician's arrangements of Foster's Old Folks at Home and O. Susanna, is an enhancement of the original charm, white new dept and strength are added. The country lass matures into the woman of high place. The musical power, the deftness, the almost imperceptible touches, by which these transformations that sacrifice nothing are effected, are such as are possible only to one who has an almost uncanny power to prefigure vocal effect.

Four numbers, The Chicken Lady, A Violin Is Singing in the Street, Lullaby, and I Give Thanks Unto God, are before me. All are colorful, singable, full of lovely legitimate effect. Perhaps Lullaby is the most extraordinary; but one fells that only chaning moods in himself can give basis for preference, for each piece in a distinctive addition to the literature for unaccampanied chorus. —

WILL EARHART

ТЕТЯНА КОШИЦЬ

"ЄВШАН-ЗІЛЛЯ" В КАНАДІ

Ціль моєї поїздки по Західній Канаді була — виголосити доповіді про українську народню пісню, про народні строї та записати народні пісні. Одночасно — звернути увагу на правильність українських народніх строїв, в практичнім застосуванні їх у Канаді. Крім цього, я мала дати інформації про Осередок Української Культури й Освіти, з рамени якого я виїхала та зібрати взірці народнього мистецтва для музею Осередку.

Цілком не знаючи Канади, бо не можна ж рахувати 2-3 міста в яких я була, я не знала в якій мірі це можна здійснити і, взагалі, чи це є можливе. Досвід показав, що ще є багато цих скарбів народнього мистецтва серед наших старших людей. Треба тільки присвятити цьому більше часу і старань, бо за який десяток років все це зникне. Літня гаряч і обмаль потрібного для цього часу не дозволили мені здійснити це так, як би хотілося.

Опишу тут деякі моменти з моєї поїздки, які особливо виділяються з інших вражень, а їх було багато.

* * *

Йорктон, Саск. Якраз на час мого побуту там припав відпуст у католицьких церквах. З католиків нікого не було на доповіді. Прийшли самі буковинці. Не багато, майже самі жінки. Познайомились. Звичайно по доповіді я показувала всякі вишивки, плахти тощо. З цікавістю роздивляються. Розпитую, чи ма-

ють вони які вишивки, сорочки; чи не дали б що до музею. Може пам'ятають які пісні з "краю". Запрошую прийти завтра до помешкання д-ра Потоцького, де я перебувала. На другий день прийшли, принесли свої чудесні сорочки, старовинні (ще її мами, а її самій уже 67 років). Розказують мені, як звуться частини вишивок на сорочці: "У нас не звуть це уставкою. Це зветься **плечики.** А вишивка спереду зветься **маскацелі.** А оттут, кругом шиї, коло рукавів — то є **ввиванка".** Питаю: "Чи то так у вас збирається на нитку кругом шиї?". Сміються: "А вжеж! Як си урве нитка підчас гулянки — мусить тікати!". Я раюю. Все це нове для мене, цікаве.

Показують якусь білу тканину. "То є рушник". Я думаю — рушник до втирання. "А ви знаєте, як то вив'язується?" — "О, то це на голову? Ні, не знаю". Вив'язується, зразу стала інша. Переношусь думкою у буковинське село. Як то мусить бути гарно, як ідуть із церкви в барвистих вишивках і білих рушниках на головах.

"А ми вас вив'яжемо! У вас і коси нагору закладені... А пасує вам. Правдива молодиця!" — Сміються. Дивлюсь в дзеркало, направду гарно. Тільки гаряче стало. Рушник кругом голови, по-під бороду і ще раз кругом голови. Та ще й кажуть, — треба добре шпильками позашпилювати. А на дворі біля ста ступнів спеки.

Так ми роздивляємось, а час іде. Хочеться ще хоч трохи пісень записати. Одна з жінок наспівує таку незвиклу для мене мельодію, з такими викрутасами, я аж впріла. Каже, що то співається "до колиски". Чую по змісту — нічого спільного не має ні з дитиною, ні зі сном. Виливає своє родинне горе: дитина не розуміє, а ніхто не чує... Потім я кілька таких пісень записала — "до колиски".

"Як на дівонці, так на павоньці,
Зачесанії коси,
Ой, не зазнала жадна невістка,
При свекрусі розкоші.
А я бідная над колискою
цілу ніч не дрімаю,
про життя своє, про життя своє,
А все думку гадаю....

Можна два тижні сидіти і ще не списав би всього. Запрошують — "Приїжджайте зимою, тоді більше часу, ми вам багато наспіваємо!"

* * *

Цілий день лив дощ, а під вечір виїхали автом з д-ром Цимбалистим з Канори до **Бедфордвіл, Саск.,** на фарми.

Я перший раз на канадійській фармі. Господиня, п. Зоня Обух дуже привітна жінка. Скоро й п. Обух приїхав — веселий чоловік з веселими очима. Повечеряли, поговорили і спати.

На другий день цілий ранок п-і Обух варила обідати і співала пісні, а я записувала. Тут були й гаївки і "до колиски" і всякі.

В день доповіди майже цілий день падав дощ, а вже як по вечері, — то линуло як з відра. Я запропонувала своїм господарям розказати їм все, що мала б говорити в домівці, бо була певна, що ніхто не зможе приїхати. Але господар наклав ланцюги на колеса авта і поїхали. На моє здивовання — майже повно людей: автами, кіньми, троками, тракторами, а все ж таки приїхали. Слухали уважно. Дали з своєї ґардероби при домівці катанку і цікаву сорочку для музею. Умовилася з жінками, що приїдуть наспівати пісні на другий день. Знов цілий день дощ. Думаю, пропало наспівування. Але під вечір приїхали. Тут уже співачки молодші, знають багато пісень вивчених у "Просвітах". Скоро вияснили яких саме я хочу і почали пригадувати старовинні пісні. Помогли навіть списати слова, щоб скоріше було, бо я вже мала виїхати завидна до Айтуни.

Майже всі вони з околиць Станіславова. Навіть неофіційна назва їх місцевости — Станіславці. Враження єдности і згоди між всіма було приємне і відсвіжуюче.

* * *

Маленьке і запорошене місто **Веґревіл, Алта.** Вся природа, здається, кричить до неба і просить дощу. На доповіді людей мало, хоч п. Зварич обходив всіх і вся. Ну, думаю, пропало, нічого я тут не скористаю. Говорю зі старенькими жінками, обіцяють прийти. Чекаю — немає. Стидаються оттак ні з того, ні з сього співати. Прийшов старенький Н. Никифорик (82 р.), наспівав чумацьку пісню, яку згадав підчас моєї доповіди. Так якось зворушуюче було чути, коли він своїм старенським голосом терпеливо переспівував кілька раз цю пісню, щоб я добре занотувала музику й слова.

...."Чужа сторона, чужії люди,
А хто ж мене поховає, як мі [смерть буде?
Ой, прийшов к йому рідненький [отець,
— Ой, сину мій, чумаченьку, тут [тобі кінець"...

Ще наче чую його голос, як згадаю про нього. Якось особливо ніжно вимовляв він ці слова...

П-і Зварич повезла мене до старенських бабусь. Приїхали. Стара п-і Г. Заозірна (83 р.) сидить, лущить горох. Не хоче зараз співати, бо мусить докінчити. Шукає одговорки. Тоді п-і Зварич сідає сама докінчувати отой горох, аби якось зрушити її з місця. Виявляється, що в хаті три вдови: бабуня, донька її і внучка. Потім прийшла п-і Гриців, теж вдова. Повна хата бідних, самітних жінок. Співали всі разом. Одна пісня за другою йшли скоро. На жаль, я тільки сама записую, рука не слухає, болить. Прийшло до пісні — "Слаба я, слаба, таки ж бо я вмру". Всі десь вийшли, одна п-і Гриців (71 р.) співає. Дійшла до кінця пісні та в плач, а я тонкосльоза й собі їй помагаю...

* * *

Незабутні враження. А скільки то ще тих пісень є скрізь по Канаді! Як би тільки час і нагода. Скільки б можна було записати всяких переказів, описів, приповідок і т. п. Так наче знов подихала я тим повітрям України, прислухалась до нашої рідної землі...

НАШІ СУ

АҐНЕСА ЛЮЇЗА ГОВДЕ

Серед англо-сакського світу небагато знаємо людей, що цікавляться життям українського народу, його культурою, історією, літературою. З нашої сторони є намагання проломити цей лід байдужности, інформуючи світ про наш побут і життя численними публікаціями в англійській мові, або спеціяльно для тієї цілі присвяченими журналами, як напр. "Ukrainian Quarterly" в Америці і т. п.

Ми знаємо, як мало знає світ про нас, як часто ще й досі чіпляють нам чужу вивіску, не трактуючи нас, як щось відрубне.

Тому, у зв'язку з цим приходить на думку, наче б то не тільки історичні обставини, а немов і саме Провидіння призначило, що ми розсіялись по всьому світі. Щоб ми, як ті мітичні діти Аґасфера цим способом нав'язали особисто взаємини з народами всього світу та ширили серед них ім'я українського народу.

Правда, ми зустрічаємося нераз із виявом великого милосердя до нас, але це тільки акт людської чи християнської любови до покривдженого меншого брата. Ми бачимо велике зацікавлення чужинного світу до наших танків, нашого співу, врешті до наших голубців і борщу, але це тільки шукання екзотики серед нас.

Яким же тоді відрадним являється для нас те явище, коли ми зустрічаємо, на шляху шукання цих взаємовідносин із чужими народами, людину, з їхнього світу, що сама жертвує свої послуги для нас.

Такою людиною є американська поетка Аґнеса Люїза Говде. Її зацікавлення до нашого народу — це не акт милосердя, чи якийсь "бізнес", це виходить в неї зі щирої любови до нас.

П. Аґнеса Люїза Говде, яка є видатною поеткою й цікавиться українським питанням, приносить нам незвичайно велику користь, популяризуючи наше ім'я серед англійського світу.

Ми знаємо, яке велике значення має мистецьке слово у формі поезії. Воно відбиває буйну, творчу уяву поета, трапляє нераз глибше до душі людини, ніж проза, бо воно більше переконує.

П. Говде пише якраз тепер велике ритмоване драматичне оповідання на українську тему, сюжетом якого є кінець повстання на Україні в часів 1863-64 рр. Твір свій вона почала писати 1945 р. і плянує закінчити та друкувати його ще цього року. З тією метою відвідує вона визначних українських людей, щоб дістати від них історичні, інформативні матеріяли.

Ось кілька дат з її життя.

Аґнеса Люїза Говде почала свою літературну кар'єру 1935 року, пишучи різні поезії. Одна з найкращих поезій "Hemlocks", публіковану в Shilplin Anthology, здобула для неї почесне місце в змаганні улаштованому Ліґою Міннесотських поетів. По цій першій, такій успішній пробі, заохочувана різними визначними людьми, — написала вона значне число поезій. Поеми ці було надруковано в кращих американських журналах — спеціяльно присвячених поезії, таких як: "Voices", "The Lantern", "Poetry Caravan", "Poetry Digest", й інші.

Лірика "Song before Sleep", (Пісня перед сном) була публікована в Лондоні 1948 року та була вибрана, як заголовок до її першої збірки поезій. Поезії п. Говде також вибрано і до радіо - передач. В 1949 р. Сейт Олаф Каледж у Нортфілді, через радіо - станцію WCAL — присвятив цілу програму рецитаціям поезій п. Говде. Нераз поетка брала участь, як член журі в контестах для

(Закінчення на ст. 8).

ЧАСНИЦІ

ОДАРКА НИЖАНКІВСЬКА-СНІГУРОВИЧ

Незважаючи на катастрофальне розпорошення української еміґрації та несприятливі умови для розвитку українського мистецтва, мистці не покидають свого діла. Вони вперто йдуть вперед та продовжують світлі традиції української культури, що являється тепер одиноким помостом із рідним краєм. Скільки треба зусилля, щоб не втопитися у бурхливому крутіжі зматеріялізованого світу, — знає тільки той, кому найдорожча є культура власного народу.

То ж велике признання належить носіям української культури — нашим мистцям, що дають нам можливість відчути подих рідного краю.

Автор цих рядків хоче познайомити українське громадянство з відомою на західньо-українських землях солісткою львівського "Театру Опери і Балету", п. Одаркою Нижанківською-Снігурович.

Уже саме прізвище п. Одарки вказує, що тут мова про мистецтво. П. Одарка дочка відомого актора Амврозія Нижанківського, сестра сучасного письменника Богдана Нижанківського, не відстає від тієї родинної мистецької атмосфери; вона знаходить собі шлях, що веде її в країну Терпсихори.

П. Одарка вступає до школи "Ритміки і Плястики" під проводом Оксани Суховерської у Львові і є найкращою її ученицею. На різних імпрезах і пописах тієї школи п. Одарка вже скоро відзначається, як одна з найздібніших, чого доказом є чисельні прихильні рецензії критиків. Одночасно вчиться вона в балетній школі Б. Кацової у Львові.

Згодом п. Одарка вступає до школи Фалішевського, де вивчає клясичний балет під проводом Т. Бурке.

У році 1936-му виїжджає до Праги, де вступає до школи "Плястичного танцю" під проводом відомої вчительки балетної плястики п. Словенської. Саме тоді почали накручувати фільм "Слов'янське весілля", до якого заанґажовано п. Одарку, де вона мала репрезентувати український танець. Та, на жаль, з незалежних від нашої артистки причин, мусіла вона цю працю покинути і повернутися до Львова. У Львові вона вступає як фахова танцюристка до львівського "Мійського Театру" під дирекцією Варнецького.

Весною 1939 року виїздить у турне по містах Західньої України з багатою програмою. Слід підкреслити, що в усіх містах вітали нашу артистку з захопленням і на домагання публіки доводилося повторювати виступи кількакратно.

Це була тяжка праця. Брак постійного українського театру на західніх землях паралізував кожний більший задум розвинути українське танкове мистецтво. Коли в році 1939-му на місці "Мійського Театру" повстав "Театр Опери і Балету", — наша артистка мала змогу під керівництвом відомого на українських землях балетмайстра Віґілева виявити свій талант. Від 1939 до 1943 українське громадянство часто мало нагоду бачити її, як солістку, на сцені "Театру Опери і Балету".

Воєнні лихоліття кинули її, як багатьох інших наших мистців, поза межі рідного краю, до Австрії. П. Одарка і тут не дармує і не покидає своєї мистецької праці. У таборі скитальців у місті Ляндек (Тироль, Австрія), організує школу "Мистецького танцю" та передає своє знання і досвід молодим кадрам танцюристів. Працюючи у цій школі п. Одарка присвячує ввесь свій час роботі з дітворою й молоддю. Вже в 1947-му р., на міжнародньому концерті в Інсбруці та українському концерті, що входив у програму міжнародньо-

го мистецького фестивалю, дає можливість публіці познайомитися з ансамблем дітей-танцюристів. Рясні оплески захопленої публіки та позитивна критика знавців балету, — були нагородою для молодих танцюристів, а передусім для вчителя-педагога, що так уміло і дбайливо вив'язався зі свого завдання.

Не тільки знання танкового мистецтва і творча інвенція, але й видатні педагогічні здібності та розуміння дитячої психіки, дали п. Одарці можливість поставити навчання у Школі Мистецького Танцю на належнім фаховім рівені та здобути великі успіхи підчас публічних виступів цієї школи. То ж і не диво, що дітвора горнулася до своєї вчительки з особливою любов'ю, а серед батьків молоденьких артистів вона здобула загальне признання і пошану. П. Одарка закінчила учительську семинарію "Рідної Школи" з дипломом педагога.

Недавно п. Одарка Нижанківська-Снігурович прибула до Вінніпеґу. З радістю вітаємо її на новій землі та сподіваємося, що вже незабаром побачимо такий же ансамбль дітей-танцюристів і на тутешній сцені.

М. Левицький

АҐНЕС ЛЮЇСА ГОВДЕ

(Закінчення із стр. 6)

оцінки творів інших поетів та сама дістала нагороди та признання за свою збірку поезій "Best Poems".

А. Л. Говде — норвежка з походження. Її північний нарід веде постійну боротьбу з суворим підсонням і вона знайшла деяку схожість своєї країни з Україною. Її захоплює боротьба, дарма, що іншого характеру. Вона до глибини душі перейнята визвольною боротьбою української нації за свою незалежність.

Аґнеса Люїза Говде є внучкою бувшого священика Б. Говде, одного з піонерів норвежської лютеранської церкви в Америці, що еміґрував із Норвеґії 17-літнім хлопцем, щоб студіювати теологію в ЗДА. В 1910 р. родина п. Говде переселилася з Блейр у Вісконсин до Ґленвуду в Міннесоті. Там А. Говде закінчила міннесотський університет та викладала в середній школі англійську історію. Тепер вона мешкає в свойому родинному маєтку Cedar Nook, посвячуючи свій час не тільки писанню, а й керуванню фармою.

Хто бачив п. Говде, не може забути того чару, який зроджується при зустрічі з нею. Цій людині дала, здається, доля найбільше із своїх дарів. Мила, культурна в поведінці, ніжна й чутлива та в той же час така щира, безпосередня. Так і відчувається в ній непересічну людину.

Україна була би залишилася в її понятті назавжди лише як географічна територія, що межує з Росією — коли б вона не була запеклим ворогом війни. П. Говде почувала себе зобов'язаною перед молоддю, своїми учнями, представити війну, як найбільше лихо, найвищий злочин — утрату крови, упадок моралі та господарчу руїну.

Було ясно, що у війні завжди одна невинна нація неодмінно стає кровавою жертвою другої. Все ж одно питання виринало вперто — яку саме націю в цьому поході імперіялізму було найбрутальніше та найдовше використовано. Друга світова війна, що принесла стільки неймовірного жаху, голоду і нужди в Европі, дала врешті відповідь. Авторка почала, наче копач у землі шукати за матеріялом і знайшла відповідь на досі невияснене питання: найбільше покривдженою країною була Україна, а її аґресором — Росія.

Це був початок її зацікавлення Україною та українським народом, як індивідуальною етнічною групою, що її традиції й культура сягають до початкової ери цивілізації. "Віра цієї нації у свою відрубну високої якости культуру, дала почин до того, що її вояки вирішили не скласти зброї доти, доки не здобудуть свого звільнення, демократичної самоуправи та доступу до круга вільних народів"... — каже поетка.

Справу України, що стала предметом літературної діяльности авторки, вважає вона за свого роду Боже післанництво, порівнюючи її побожно з такою біблійною подією: "Янгол Божий явився мені ві сні й сказав: — Борони Мій нарід, бо він є болюче зранений. А я запитала: — Хто ж є твоїм народом?, а Він сказав: — Шукай і знайдеш! — І я знайшла".

— Саме слово "Україна" — дає немов запрошення до безграничної поетичної пригоди — пише вона далі. — Саме слово має в собі притягаючий чар для вуха ніжного на звуки; чар такий, як музика в присмерках, як шум вітру в листях дерев, як дощ спадаючий в темряві ночі, як квиління птахів підчас бурі . . . . —

Крім цієї великої поеми, написала вона кілька менших поезій, присвячених українському народу і повні патріотичного патосу.

— Повстань, Україно, зі своєї кровавої купелі, яку зготували Тобі твої вороги.

Встань ясна й чиста у білосніжній наготі своєї невинности . . . Встань, Україно! —

Читаєш і дивуєшся. Немов це чуєш не від чужинки, а з уст найкращої доньки українського народу.

Поезії п. Говде чекають на свого перекладача на українську мову, ждуть на свого речника.

Хай цих кілька скромних рядків буде виявом пошани та вдячности до Аґнеси Луїзи Говде, у відповідь за її велику й палку любов до українського народу!

С. Григоріїва.

Ір. НАРІЖНА

**
*

Хтось тихесенько зідхає?
шелестить чиясь хода?
Плаче, ломить білі руки
в полі осінь молода.
Плаче, ломить білі руки,
припадає до землі:
Як позбутись того болю,
що на серденьку заліг?

В небі хмар важких отари,
на тополях он — іржа, —
де ж все золото поділось?
і куди — оця межа?
В безвість, в безвість! Синій обрій
хтось туманами закрив, —
а їй хочеться ще сонця,
а їй хочеться ще — гри!

Ломить руки, нудить світом,
плаче осінь молода —
і журливим шелестінням —
її стишена хода...
Аж не знати звідки — вітер,
ухопив її, тонку —
задзвонила дукачами
у шаленому танку!

Ніжне личко зашарілось,
довгі коси розплелись,
очі зорями засяли,
як давніше, як колись!
"Годі, годі! Вже несила!
зупинися ж, бач який" —
і стократною луною
в далеч — сміх її дзвінкий.

Одарка Ніжанківська - Снігурович

Розірвалася завіса,
обрій синьо заяснів,
буйний, радісним промінням
впав на землю сонця спів.
Загорілися тополі,
злотим килимом — стерня,
на узліссі під горою
дуб пожежою зайнявсь.

Розхилив блакитні зорі
при межі петрів батіг:
хто розсміяний, щасливий,
тут-о, тільки що, пробіг?
Тільки й вгледів, що сап'янці,
й постать дівчини гнучку...
Гей, то осінь злотокоса,
осінь з вітром у танку!

1950.

ЛЕСЯ БРИЗГУН

Як дихати?

Десь недавно я прочитала такі слова: "Людина, що не знає як дихати, живе життям частково затруєним. Завжди без настрою, енерґії та охоти. Її очі покриті неначе млою, рухи ліниві, змучені, мозок працює помалу й непевно."

Може дехто з нас і сумнівається в правдивості вищесказаних слів, але чи дійсно кожний з нас знає, як дихати, і чи дихає так, як треба дихати?

Органом дихання є легені. Вони додають тілу кисень, такий потрібний всім живим створінням. Звичайно, тільки здорові й сильні легені можуть дати тілу потрібну кількість кисню. Чим більше його даємо легеням, тим краще для нас.

Дорога до праці й з праці трамваєм, вулиці задимлені та переповнені різного роду випарами, цілий день до вечора в урядах, фабриках чи робітнях... Це дійсно мало й дуже мало чистого повітря для наших легенів — а ще коли не вміємо дихати. Але часто навіть, коли ми на свіжому повітрі, не усвідомляємо, що його треба *вдихати*. Власне *вдихати* — глибоко, весело й повними легенями.

Кисень треба неодмінно дати нашим легеням. Коли вони його не мають — (ми мешкаємо в місті), треба постаратися, щоб той кисень був.

Найліпшим, власне єдиним середником для одержання потрібного кисню для легенів — можна вважати дихання. Вправи.

Як їх провадити?

Нема нічого легшого. Або щоденно ранком провадити спеціяльні вправи, які подаємо нижче, або й того не треба. Вийдім тільки на півгодину, бодай, за місто. В більшому місті, щоб не витрачати дорогого часу, йдім у парк, або на такі вулиці, де рух дуже малий. Не робимо нічого спеціяльного — тільки повними легенями ссемо повітря. На декілька кроків (напр. — 5-8 кроків) вдихаємо помаленьку носом, потім хвилинку повітря затримаємо й на слідуючих 5-8 кроків видихаємо.

Тільки уважаймо — не переборщуймо. Легені мусять привикнути до такого способу дихання. Тому вправляймося спершу помалу й обережно, а то замість добра наженемо на себе перестуду.

Вправи дихання переводимо щодня вліті чи взимі, в дощовий чи в сонячний день. Наші легені щодня потребують свіжого чистого повітря та природній рух, так як наше тіло — їжу. Правильне глибоке дихання щодня додасть свіжости нашому мозку та є найкращим охоронним середником проти туберкульози. Бо найкраще, що можемо зробити для свого здоров'я, — це не йти до лікаря, коли ми вже хворі, — а заґартовуватися й хоронитися перед недугою, поки ми ще здорові.

А тепер ще одне. Провітрюйте свою кімнату! Не забувайте це робити щодня! Вистачить відчинити вікно на пару хвилин, ранком і вечором. Бо повітря в кімнаті, де Ви спали й де Ви стало перебуваєте, можна порівняти до густої брудної каші. Ми видихуємо CO_2 і в той самий час зуживаємо кисень (CO_2 отруйне). Уявляєте собі, як виглядає повітря, коли Вас у кімнаті 5 осіб і в додатку всі курять? Скажіть, чи хтось хотів би випити склянку води, з якої хтось інший або й Ви самі виполокали уста перед тим? і все таки ми зі спокійним серцем, ніби інакше й не може бути, дихаємо повітрям, яким ми й інші вже довго дихали й яке цілком густе (від CO_2, диму й т. д.).

Вас певно здивує, чому я про це говорю. Та ж тут нема нічого нового. Нам всім давно відомо, що повітря яке видихаємо з легенів — занечищене й нездорове.

Отже, відкриваймо щодня на 10 хвилин вранці й ввечорі *настіж* (не тільки три чи чотири маленкі дірочки, величиною в 3 інчі) наші вікна й дихаймо глибоко при кожній нагоді, коли знаходимось на свіжому повітрі.

Нагородою нам будуть заґартовані, здорові легені, а з тим і загальне здоров'я, ясна думка та радісний і бадьорий настрій.

ВПРАВИ ДЛЯ ГЛИБОКОГО ДИХАННЯ.

1-ша вправа

а) Вихідна постава. Стоїмо вільно, тіло відпружене.

б) Підіймаємося на пальці, голову нахиляємо назад, руки звисають вільно. Глибоко вдихаємо (рахуючи 1, 2, 3). Затримуємо віддих (на 4, 5).

в) Голову без напруження схиляємо наперед й з розмахом видихаємо (на 6, 7, 8). Вертаємося до вихідної постави.

2-га вправа

а) Вихідна постава та сама.

б) Глибоко вдихаючи (на 1, 2, 3), підіймаємо руки долонями вниз, спершу вбік, далі помалу вгору, рівночасно випростовуємося якнайбільше, наклонивши легко голову назад. При цьому стаємо на пальці.

в) Стоїмо на пальцях й затримуємо віддих (на 4).

г) Верхню частину тіла згинаємо, наскільки зможемо, донизу (на 1), видихуючи повітря, що триває також на 2, 3.

ґ) На 4 переходимо до вихідної постави.

Ці вправи слід повторювати найменше 15 - 20 разів.

ВЕСНЯНИЙ ПРОМІНЬ

ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

Любі діти!

Як у Вас із наукою? почали добре? Бачу по Ваших усміхнених личках, що все в порядку. Бачу, що Ви радієте з того, що школа почалася. Правда, діти, ви хочете бути мудрі та здорові, великі та міцні. Де ж таки, прийде час, що Ваші тато й мама будуть казати: "Тепер нам вже не страшно, тепер наші діти будуть журитися нами, подбають про хліб і про дах над головою". А це приємно, коли Ваші батьки так скажуть, правда?

А тому Вам треба дуже вважати на себе. Найважніше, щоб Ви були здорові. Коли будете хорувати, то й у школі вчитися не зможете, науку пропускатимете, а тоді — будете все на хвостику і всі сміятимуться з Вас. Вам треба дуже вважати, особливо восени, коли на дворі дощі та холод, щоб Ваші ніжки не промочувалися, бо як нежить вчепиться у Вас, то його дуже тяжко прогнати. Тоді треба і носа мастити чимось неприємним і горло полокати, і вдома сидіти, надвір вже неможна вибігати. Клопіт, тай годі. Осінь це найгірша пора для всяких хвороб. А великі хвороби починаються з дрібничок. Завжди слухайте Вашу маму, коли Вам каже: "не бігай, не впрівай, не пий холодної води, як загрітий, мий руки перед їжою"... і ще багато мама Вам добре радить, але Ви не завжди хочете її послухати. А може це тільки мені так здається?

Отже гаразд, добре все ж таки, що Ви чемні і що Ви не такі, як про Вас кажуть. Я й так не вірила цьому ніколи.

Ваша редакторка.

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

Як Мартуся з мамою їздили на Україну

(Закінчення)

— А що то схід?

— Це там, де сонечко сходить щоранку. Туди ми їдемо. Ось бачиш: тепер ми переїжджаємо понад Збруч. Це така річка. А тепер їдемо Поділлям. Бачиш, які тут чудові лани пшениці!

— А яка то пшениця?

— А ось подай мені цю коробку, що на поличці.

Мартуся подала і мама вийняла із неї пучечок пшеничних колосків та кілька пільних квіток, засушених разом:

— Ось бачиш така пшениця. Із її зернят роблять муку, а з муки хліб. На цілій Україні шумлять золоті лани цієї пшениці. Багата наша Україна!

Та сховай цю пшеницю знов до коробочки та постав на поличку. Це я її взя-

ла із нашого поля, коли виїздила на чужину.

— Так, добре.. А тепер — чи чуєш цей могутній шум?

— А що це таке?

— То наш старий Дніпро шумить. Це найбільша та найкраща ріка на Вкраїні. Колись по ньому козаки пливали своїми чайками, такими човнами. Вони називали Дніпро своїм батьком.

Тепер ми вже бачимо його. Бачиш, він такий широкий, що ледве видко другий берег. Та поглянь туди вгору! Чи бачиш там далеко, на горах велике місто? Бачиш високі церкви із золотими банями?

— Бачу!

— Це наша столиця, наш рідний Київ. Оттут, посередині — собор Святої Софії. А в ньому найкращий образ Божої Матері, такий великий, значно більший, як справжня людина. І весь виложений із маленьких дрібненьких камінчиків. Його вже дуже, дуже давно уложили...

— А який це образ?

— А ось такий, як наш, той у кутку, під мережаним ручником, тільки такий великий, великий. І скільки разів вже не надходили вороги, не руйнували та не палили цієї церкви, то все-таки стіни, що на ній цей образ, ніхто не зміг знищити. А ось там бачиш, високо на горі над Дніпром, стоїть така велика статуя із хрестом. Це святий Володимир. Він був колись князем на Україні. І він охрестив цілу Україну, бо до того часу на Україні Бога не знали... І за те він став святим у небі. Та ось ми вже проїхали мостом через Дніпро. І тепер вже не далеко до бабусі. Ось ще проїдемо Трубіж — це така річка — і вже треба готовитися, щоб висідати. Поглянь добре, чи ти гарненько зачісана, та чи сукеночка чистенька, щоб бабуся не мусіла стидатися своєї внучечки! Ось дивись: від цього камінного хреста вже починаються наші поля, а там проти сонця, у садку дідова пасіка.

— Фю-у-у-у! Станція Калинівка! Прошу висідати!

— Бачиш тепер ми висіли, тепер треба нам пройти ще трохи цією стежкою. О, бачиш, вже видно нашу хатку. — І вони обидві підійшли до картини на стіні.

— А дід та бабуся сидять на призьбі, та так дуже зрадіють нам, а бабуся пригорне тебе до свойого серця, от-так... — і мама так щиро, щиро обняла Мартусю, поцілувала та чомусь по її лиці почали плисти сльози. Довго-довго так вона плакала та тулила Мартусю до себе, а опісля витерла швидко сльози, та сказала, ніби байдуже:

— Іди вже бавитися, Мартусю. Наша подорож вже скінчена.

— Ой, так шкода! А правда, мамочко, що ми ще поїдемо колись туди?

— Поїдемо напевно, дитино; і не лиш ніби, а таки справді! Треба лиш бути чемною та дуже просити Матінку Божу, щоб прогнала ворогів із нашої землі, то тоді напевно поїдемо туди, але вже справді...

І мама пішла варити обід, бо незабаром батько мав прийти із праці, а Мартуся осталась сама із Наталкою-Полтавкою, козаком та книжечкою.

І від того дня вона завжди додавала до молитви: “І дай, Матінко Божа, щоб ми справді повернулися на Україну!”

Є. СТАХОВА

Хлопчик на хмарці

ХОТІВ БИ Я МАТИ МАЛЕНЬКУ,
МАЛЕСЕНЬКУ ХМАРОЧКУ БІЛУ.
НА НІЙ Я БИ ЇЗДИВ ЛЕГЕНЬКО
ПО НЕБІ БЛАКИТНОМУ СМІЛО.

НА НІЙ Я БИ ЇЗДИВ ВІД РАНКУ
ВЕСЬ ДЕНЬ АЖ ДО ТЕМНОЇ НОЧІ,
АЖ ПОКИ БИ СОН НА ОСТАНКУ
НЕ ВКРИВ МОЇ СТОМЛЕНІ ОЧІ.

ПТАШОК, ЩО ЛЕТІЛИ Б В ТУ ПОРУ,
ДІСТАВ БИ Я РАДО РУКОЮ
І БУЛИ Б Й ТАКІ, ЩО ПОРУЧ
ХОТІЛИ Б ЛЕТІТИ ЗО МНОЮ.

ЗГОРИ Я ГЛЯДІВ БИ НА МІСТО
КИВАВ БИ Я ЛЮДЯМ УСІМ.
А ПОТІМ СХОТІВ БИ Я СІСТИ,
ГЕН-ГЕН НА НАЙВИЩІМ ШПИЛІ.

А ХТО БИ ПІД НЕБОМ СИНЕНЬКИМ,
МЕНЕ ТАМ ПОБАЧИВ НА ХМАРЦІ,
СХОТІВ БИ ТЕЖ БУТИ МАЛЕНЬКИМ
ТИМ ХЛОПЦЕМ, ЩО ЇЗДИТЬ Й ВСЕ
[БАЧИТЬ.

ПРО ЦАРІВНУ ВІРУ ЩО ЗНАЛА ВСІ МОВИ СВІТУ

Жив собі гордий та багатий король. В нього була тільки одна донечка, звалась вона Віра.

— Моя доня мусить бути наймудрішою зо всіх жінок на світі. Вона мусить робити честь мойому королівству! — сказав король.

Він послав по найславніших учителів і наказав їм, щоб вчили його доню всіх мов, які тільки є на світі. Коли вже царівна навчилася по-французьки, по-англійськи, по-німецьки, по-українськи, по-еспанськи, по-грецьки, по-латинськи і по-китайськи, та знала всі інші мови світу так докладно, що могла легко розмовляти з післанцями різних країв їх власною мовою, король закликав на нараду своїх міністрів і сказав:

— Ідіть по всьому королівстві і сповістіть людям, що король віддасть свою дочку Віру за жінку тому, хто вміє говорити такою мовою, якої Віра не знає. Та попередьте людей, якщо хтось відважиться прийти без знання такої мови, того накажу кинути в море!

В тому самому королівстві жив пастух, Тиміш. Цілими днями, коли він не ходив до школи, — блукав лісом та розмовляв із пташками та звірятками. І докладно вивчив їхню мову.

Коли ж почув про оголошення короля, розсміявся.

— Не так тяжко здобути царівну Віру. На світі дуже багато мов. Навіть найрозумніша людина не в силі навчитись всіх мов світу.

— Куди ж це ти поспішаєш, Тимоше, такий веселий та щасливий? — зацвірінькав горобець.

— Іду женитися з царівною Вірою. Як хочеш, іди зо мною. Залізь в мою шкіряну торбу, щоб ти не мусів летіти.

— Дуже радо піду з тобою, — сказав горобець і вскочив у торбу.

Тиміш пішов далі. Аж зустрічає дятла.

— Куди ж це ти поспішаєш, Тимоше, такий веселий та щасливий? — стукаючи дзьобом по корі, обізвався дятел.

— Іду женитися з царівною Вірою.

— О, це дуже добре!

— Іди зо мною, як хочеш. Залізь у мою шкіряну торбу, щоб ти не мусів летіти.

Дятел вскочив у торбу, й Тиміш, весело посвистуючи, помандрував далі. По дорозі зустрів ворону, сороку та сову. Кожна пташка зацікавилася куди він іде і всі пристали до нього.

Легко й приємно йшлося йому з друзями, і він навіть не счувся, як опинився перед королівською палатою.

— Стій, ти хто такий? — закричав один із сторожів королівської палати.

— Я Тиміш. Я прийшов, щоб здобути вчену та гарну царівну Віру за жінку.

— Як? Та ж ти звичайний пастух? — сказав сторож. — І ще більше, ти звичайний дурень!

— Ти щось дуже поспішаєш скоштувати солоної морської води, — засміявся другий.

— Та ти своєю рідною мовою ледви говориш, а що вже чужі мови! Го-го-го! — зареготав третій сторож.

— Ти будеш мати напевно більшу надію на життя, коли в цій хвилині повернешся туди, звідки прийшов — озвався майже загрозливо перший.

То Тиміш не піддався.

— Я прийшов здобути руку царівни Віри, — сказав він. — Відчиніть ворота. Я поговорю з нею мовою, якої вона напевно не знає.

— Добре, але пам'ятай — ми тебе попереджали — сказала сторожа відчиняючи ворота.

Царівна Віра сиділа біля свого батька. Її золоте волосся було прикрашено самоцвітами, а її личко було таке гарне, як яблучко.

Тиміш глибоко вклонився.

— Чи це правда, найкраща й найрозумніша царівно, що ти вийдеш заміж тільки за того, хто буде говорити з тобою такою мовою, якої ти не знаєш?

— Це мусить бути відважна людина, — подумала царівна, коли подивилася на Тимоша, що стояв перед нею з великою шкіряною торбою.

— Так, це правда — сказала вона.

— То ж слухаймо твою нам незнану мову! — промовив король.

Тиміш обернувся до царівни і сказав: — Слухай, прекрасна царівно, і скажи, — чи розумієш.

Він вклав руку в торбу й доторкнувся до горобця. Горобець збудився.

— Цвірінь, цвірінь, що собі бажаєш, Тимоше?

— Що це за мова? — запитав Тиміш царівну.

— Справді, я ще дотепер не чула такої мови! — здивувалась царівна.

— Ото ж, видко, ти не знаєш всі мови світу, — засміявся Тиміш і доторкнувся дятла.

— Рая-рая-рая — залиши мене в спокою. Я хочу спати — сказав дятел.

— Чи ти розумієш, що було сказано? — запитав знову Тиміш царівну.

— Ні, — відповіла вона скромно.

Тоді Тиміш доторкнувся ворони.

— Кра-кра-кра — не турбуй мене! — закрякала ворона.

Царівна здивовано й зацікавлено похитала головою. Вона не зрозуміла ні сороки, ні сови.

— Це все дуже дивно, — сказала царівна. — Не розумію, чому мене мої вчителі не вчили таких слів.

— Бачиш, ще є багато мов на світі, які й найрозумніша людина не знає, — сказав Тиміш з усмішкою.

— Віро! я думав, що ти найрозумніша жінка на світі. Я думав, що ти гордість мойого королівства! — закричав король. — А ти довела до того, що звичайний селянський хлопець пошив нас у дурні!

— О, королю! Це не так! — скрикнув Тиміш. — Віра й далі найрозумніша й найвченіша жінка в твойому королівстві, бо вона призналася, що вона не все знає. А найбільша мудрість — це знати, що нема на світі такої людини, яка б все знала!

Царівні дуже подобалися слова Тимоша. Вона згодилася бути його жінкою.

— О, королю! Чи ти дотримаєш тепер свого слова?

— Бери Віру за жінку. Ти її здобув, а я тобі за твою відвагу й щирість даю пів мойого королівства! Будь і надалі таким розумним й щирим, як ти був сьогодні.

Король проголосив велике свято в цілому королівстві, Тиміш з Вірою побралися і жили щасливо довгі роки.

Леся Б. (з фінського).

Є. СТАХОВА

НЕБО І СОНЦЕ

Дивіться діти на небо синє,
Бо треба знати кожній дитині,
Як діти чемні — то небо ясне,
Бо сонце сяє на нім прекрасне.

А як пусті ви, чи ви нечемні,
Сховається сонце і небо темне.
Стали ви чемні, — воно всміх-
[неться,
Розкриє очі і гнів минеться.

Десь є у небі злота палата.
Там діти мають Бога і тата.
Якщо ви чемні, Він добре знає,
На небо сонце вам посилає.

КАТЕРИНА АНТОНОВИЧ

Останній виступ Марії Заньковецької

Двадцять років минуло від дня її смерти. А перед тим, хто її бачив на сцені вона й зараз стоїть як жива... Увесь театр завмирав, коли появлялася її тоненька, жвава, дівоча постать. І не можна забути того враження, яке вона робила... Не почувалося, що це на сцені, що це артистка, — це була жива людина. Її радощі, горе, муки, — були такі яркі, такі сильні! Сльози — були дійсні сльози! Так глибоко вона переживала свої ролі. Іноді треба було кликати лікаря, бо вона вмлівала від сили своїх переживань.

Микола Садовський, з яким вона найбільше виступала, як режисер, мусів робити довші перерви між діями, щоб дати їй можливість заспокоїтися, набратися сил до слідуючої дії. Цілком зрозумілим був її надзвичайний успіх, те надзвичайне захоплення, що її гра викликала у глядачів. Букети, кошики квітів, цінні дарунки... Глядачі, особливо молодь довго-довго по закінченні п'єси викликали її ще й ще. Вона виходила перевтомлена переживаннями, але радісна з свого успіху, з тої любови, яку вона відчувала. Її засипали свіжими квітами, кидали на сцену шапки... і багато разів завіса спадала і знову піднімалася, і знов, і знов глядачі хотіли бачити свою улюблену артистку.

Їздила вона з театром по всій Україні, по великих центрах, як Київ, Харків, Одеса й по глухій провінції, всюди лишаючи частинку своєї душі. 1905 р. була в Галичині, де так само приймали її з ентузіязмом.

Їздила їх трупа і до великих центрів Московщини. У Петербурзі виступали на сцені Великого театру. Успіх був надзвичайний... На ці вистави збирався найвищий культурний світ: професори, письменники, міністри й сановники й, навіть, цар із родиною. Це була перемога, це був тріюмф... Особливо як пригадати які були тоді умови, як тоді не дозволялося найменшого прояву українського духу, української культури! Як цензура намагалася все знищити, все знівечити... І не дурно тоді москалі казали: "Хахли завасвалі Пєтєрбург!"

Як завжди, Москва забирала від інших націй до себе все найвидатніше, чи то в мистецтві, чи в науці... Пропонували й Заньковецькій вступити на московську сцену, що дало би їй можливість виступати не тільки в побутових п'єсах, а й в европейському репертуарі випробувати свої сили. Вона так про це мріяла, це дало б їй також і незалежне, добре забезпечене становище... З яким страхом ми чекали на її рішення! Невже ж, невже вона піде від нас, невже вона залишить Україну... невже московська сцена буде пишатися ще одним українським талантом?

Але вона відмовилася. Вона не залишила Україну, не залишила українського театру, який був її життям, який був для неї всім. І ми всі відітхнули з полегшенням, вона залишилася з нами! Вона залишалася з нами, хоч добре знала, як тяжко працювати на українській сцені при тих політичних умовах постійного гніту. Але вона знала й розуміла значіння українського театру, що зберігав українську культуру, українські традиції, — тільки там могло ще лунати, хоч і невільне, але все ж українське слово.

Заньковецька не хотіла переходити на ролі "старух", а вже почувала, що для молодих ролей, закоханих страждаючих дівчат, вона не підходить. І вона вирішила, що вже час їй покинути сцену.

Для цього останнього її виступу було спеціяльно поставлено кілька уривків із різних п'єс її улюбленого репертуару. Особливо сильно провела вона свою ролю в "Безталанній". В залі були гістерики, майже всі глядачі плакали. Так було нам боляче, так сильно разом з нею ми переживали її трагедію артистки, що уходить зі сцени, але яка ще в силі виявити таку силу переживань, що може примусити всіх плакати чи радіти разом із собою.

Скільки повинно бути в артистки тонкого душевного почуття, розуму й сили волі, щоб добровільно відмовитися від сцени. Не пережити саму себе, а одійти в зеніті слави. Рідко хто з мистців театру це зрозуміє і зможе, а вона, Марія Заньковецька — змогла.

Це відбувалося на початку 20 рр. вже за Совєтів. У той голодний час найціннішими подарунками, що їй принесли на прощання — були: мішок пшеничного борошна та мішок гречаної крупи!

У великих злиднях, хоч і мала звання "заслуженої артистки республіки", вмерла вона в Ніжині 4 жовтня 1930 р.

ГАЛИНА КАРПОВА

ЮРІЙ КЛЕН

У житті кожної людини буває якась одна неповторна весна. Тільки раз у житті так урочисто цвітуть вишні, київські каштани не цвітуть — палають білим полум'ям своїх свічок, дні — блакитниий єдваб гаптований золотом. Вечори — флорентійські, таємничі, з Дніпра тягне прохолодою, шовковий вітерець пестить обличчя, а захід сонця доцвітає рожевою трояндою. Такою для мене була весна 1930 року. Все співало в душі, бо я тоді мала щастя бути студенткою літературного факультету Київського І.Н.О., а значить — бути ученицею М. К. Зерова, С. Савченка, М. Калиновича і О. Бургардта (Юрія Клена). Мені тяжко говорити "я", бо весь той час всі мої вчинки і всі мої тодішні думки, бажання, мрії нерозривно були зв'язані з моєю товаришкою — Женею Т. і тому треба говорити "ми". М. К. Зеров називав нас "близнятами", наш однокурсник Марко Вороний (син Миколи Вороного) — "другинями", а Юрій Клен просто "Галею і Женею".

У цю весну з пристрастним захопленням неофітів ми вступали в храм поезії, до якого показували шлях незабутні вчителі.

Юрій Клен викладав у нас на факультеті німецьку мову. Був гарний, високий, м'яко повільний в рухах. Одразу полонили кожного його лагідно-ніжна усмішка, його мудрі тихі очі, його молодий і свіжий голос.

Моє знайомство з Кленом почалося ще перед інститутом. Пані Зінаїда Бургардт, його дружина при нашій сумній зустрічі після смерти чоловіка пригадувала: "Ви приїхали до нас із Сонею Н. Ви були тоді така юна замріяна дівчинка в голубій сукні". І перед моїми очима з'явився золотавий осінній день, повільно падаюче кленове листя, подружжя Бургардтів — тоді ще зовсім молоді, маленька їхня Ірка...

Для нас з Женею був він не тільки професором, але старшим товаришем, другом. Ми звірялися йому у всіх наших таємницях, вічно вимагали від нього всяких порад і читали йому свої новелі. Він любив блукати з нами "близнятами", оповідаючи нам про Рембо, про Рільке. Любив наше захоплення прекрасним і приносив нам свої поезії і Зерова й антологію поетів-парнасців, яку укладали тоді він, Зеров і Савченко.

Пригадую зелені співучі арфи голосіївського гаю, він ішов і радів білому цвіту кущів. Пригадую, як одного квітневого вечора ми ходили з ним і братом пані Зінаїди — Володимирською горкою і говорили про самогубство Маяковського, про весну, про те, який хвилююче прекрасний Дніпро в оздобі вогнів. На розі Хрещатика і Прорізної стояла жінка з кошиком квітів. І він подарував нам по букету темних пахучих фіялок. Ніде фіялки так не пахнуть, як у Києві! А на небі перехрещувалися, наче мечі архангелів, голубі прожектори. Та хто ще тоді думав про війну? Втім дружба дружбою, а на лекціях Освальд Федорович був невблаганний до нас. Бо ми таки не дуже до німецької мови прикладались.

В кінці року ставив нам "задовільно", а я говорила розпачливо:

— Освальде Федоровичу, ви мені матрикул зіпсували. Самі "добре" і "дуже добре"...

— А як ви останній диктат написали? — відповідав він невблаганно. Справді, диктат ряснів червоними поправками. Такий був тоді чудовий день, я дивилась у вікно на зелень ботанічного парку, пригадувала виклад професора Савченка про Байрона — і диктат вийшов трохи нещасливо.

Але це не перешкоджало нам і далі бути великими приятелями. Під Великдень вночі ми з Женею пішли до Софії. Йшли, оглядаючись... Але натовп плив у темний притвор храму. "Священна сутінь... Візантія"... І після темряви — яскраве світло вгорі й білі ризи.

— Христос Воскрес...

Коло нас з дружиною проходить Освальд Федорович — лагідно урочистий, стримано радісний.

Весняна ніч, київська ніч, тепле сяйво свічок, радість Воскресіння... Я не знаю людини, до якої так підходить характеристика: "кришталева душа", як до Ю. Клена. Було в ньому щось таке глибоке, таке чисте, наче це була істота з іншої кращої планети. На початку 30-ох років він виїхав закордон і повернувся за пару місяців. Показував нам з Женею краєвиди Рейну, скелі — рожеві від заходячого сонця і ми питали з Женею, чи тут сиділа Льорелай з золотим гребенем і казали привітати її від нас, бо він незабаром мав їхати вдруге і назавжди.

Ми гадали, що вже ніколи його не побачимо. І згадували його — найчастіше весною — з ніжністю і сумом.

Роки минали. Не минали — мололись на гі-

гантському жорстокому млині. Прошуміла — прогула війна — і я опинилася по той бік, далеко від Жені, далеко від київської весни. Я знайшла його. За ці роки він на всю широчінь розгорнув свої крила. Він умів любити, але умів і ненавидіти, ненавидіти святою ненавистю. Написав пристрасну поему "Прокляті роки". А ту молитву, що нею закінчується поема, переклали німці, англійці і читали в церквах. Молитву про полонених, про страдальників, що пливуть у бурянному морі.

Над ними, Господи, в небесной тверді
Простри свої долоні милосердні . . . —

Його останній твір — епохальний, ґрандіозний — "Попіл імперій". Він писав мені: "Я тепер пишу велику поему, свого роду "Божественну комедію", яка має охопити сучасність, починаючи від років перед першою світовою війною і кінчаючи теперішніми днями. Дав би Бог закінчити, бо живемо ми сьогоднішним днем . . . і проґнози на майбутнє ставити дуже важко. Та ще й кара, яка збувається над людьми, до дна не вичерпана . . ."

Я побачила його по 15 роках — у Мюнхені. Як він змінився! Як змарнів. Лише не змінилася дитячо - ніжна посмішка, добрі очі і молодий голос. Легко одягнений, з рюкзаком за плечима, мандрував він новітнім Сковородою. Нелеґально переходив Альпи, щоб дістатися з Австрії, де мешкав, до Баварії, — щоб бути в своєму середовищу, щоб працювати і творити для українців.

Викладав в університеті, редаґував журнал, читав на авторських вечорах.

Останні зустрічі . . . Реґенсбурґ. Освальд Федорович приїхав до нас. Йому так сподобалась оселя Ґанґгофер-Зідлюнґ, що він рішив переїхати з Австрії сюди.

Мене називав він вже не Ґалею, а пані Галиною і мило дивувався:

— Пані Галино, коли ви навчилися так добре варити? В моїй уяві ви все ще та пустунка, що любила поезію, але виробляла коники на лекціях.

З моєю дочкою, десятилітньою Тетяною, він дуже заприязнився, хоч на Тетяну нападав дух протиріччя і вона найчастіше на всі питання до неї відповідала: "Ні!"

— Тебе треба було б тебе назвати не Тетяною, а Ніною, бо ти все ні та ні! — сміявся Освальд Федорович.

Після обіду поїхали оглянути місто, відвідати Є. Маланюка і конче дістати дріжджі, бо я, окрилена компліментами про мої кулінарні здібності, хотіла щось спекти до чаю. Маланюка ми не застали й ходили середньовічними вузькими вуличками з пишними назвами.

Стрункі вежі ґотичного "Дому". Похмурі "Ґастгавзи", клясично біляві баварки, вишивані тирольські куртки і капелюхи з комічно зухвалими перами.

А з уст не сходили — Київ . . . Голосіїв . . . Зеров . . . Женя . . .

Щодо дріджджей — то справа стояла розпачливо: в суботу по обіді у німців все замкнено. Але якась німкеня сподобала собі Освальда Федоровича, його лагідний голос, його надзвичайно скромна і приваблива манера триматися — так її розчулило, що вона кинула нам: "вартен зі бітте!", нирнула у якісь ворота і винесла нам за хвилину пачечку дріжджів. З міста ми поїхали до УТҐІ (Українського Технічно - Господарського Інституту), бо Освальд Федорович мав намір там викладати й мусів поговорити у тій справі з проректором проф. Димінським, (нині також небіжчиком). Ми довго чекали його в кабінеті ректора Доманицького. Я виглядала Димінського через вікно, а Освальд Федорович нюхав рожеві гвоздики, що стояли на столі і щось креслив у своїому нотесі. Нарешті проф. Димінський прийшов, піднесено жваво привітав дорогого гостя й обіцяв все полагодити в його справі. Коли ми верталися з УТҐІ, Освальд Федорович йшов і дописував щось у нотесі, а потім сказав:

— А я вам написав, пані Галино, сонет.

Ось цей сонет, остання його мила усмішка:

Пані Галині.

Вдвох із Вами дріжджі купували,
До інституту потім забрели,
В покою, де гвоздики доцвіли,
Здимілого Диминського чекали.
Невже його пожерли десь шакали
І вітри слід по ньому замели?
Коли ж він примотається, коли?
Його з вікна Ви марно виглядали.
Приперсь. Влетів, мов ґураґан,
Розливсь рясним потоком інформацій,
Сказав, що умістить мене в палаці.
Тепер, тепер розвіявся туман.
Кудлачиться березою Галина
І каже Клен: "Я Австрію покину."

В останній раз він приїхав десь у жовтні, у неділю ввечорі. У нас зіпсувалась електрика, ми сиділи в темряві невеликим товариством. Він був говіркий, якийсь піднесено веселий.

— Уявіть собі, який дивний сон мені приснився. Снилось мені, що я молодий чоловік, на бенкеті. Музика, танці, жарти. Якась сусідка мене питає: "Чи не збираєтеся ви одружитися?" Я трохи п'яний і тому весело відповідаю: "А що ж, я не від того". — Він засміявся своїм милим тихим сміхом. Сон видавався йому комічним і абсурдним. По павзі продовжував.

— "Ну, то йдіть до другої кімнати", радить моя сусідка, "там на вас чекають". Я підвожуся і, похитуючись, бо п'яненький, йду туди. І спинився здивований: там все напоготові. Якісь люди, видно родичі нареченої стоять з келехами шампанського. Вони буквально кидаються до мене, оточують зо всіх сторін, поздоровляють, дають мені повний келех вина. Я обурений: та ж я зовсім не збирався одружуватися, хотів лише поговорити. До мене чіпляється якийсь молодик з брудершафтом, я догадуюся, що це брат нареченої. І батько її тут. А самої нареченої я не бачу і хто вона — не знаю. Але мій келих так повний, що вино проливається і заливає сукню якоїсь дами. Мені дуже незручно, та я не можу дати собі ради. І тут до мене підходить Соня (пані Галино, наша Соня небіжка) і хоче мене заспокоїти —

Освальде, я бачу, що це вам не подобається? — — Певно, що ні. — Ну, то ви можете уникнути цього весілля, ви ж можете піти собі геть. — А вино з мого келиха все проливається і ллється долі. Правда чудернацький сон?

Я навмисно докладно передала це його оповідання в темряві, бо це остання розмова з ним. Я сприймала її без передчуття трагічного. Лише мені не сподобалося, що до нього підійшла покійна Соня, що він не бачив своєї нареченої. Якась тінь все ж лягла на душу. А після його смерти цей сон мені видався страшним. В народній поезії, в народній мудрості весілля символізує смерть. Пригадалась мені наша прегарна дума:

Приснився мені сон, — каже стара коновчиха, син якої поляг на полі бою —

Що, видиться,
мій син в війні оженився,
поняв собі жону,
туркиню горду та пишну
в зеленій сукні
під білим позументом.

Сусіди теє зачували
вдові той сон одгадали
тільки правди не сказали.

За тиждень після цього вечора у темряві він мав приїхати до Реґенсбурґу на свою доповідь. Я одержала телеграму: "Не можу приїхати через хворобу". А ще через два дні... Холодна осінь за вікном. Сутеніє. Нетерпляче стукають до нас у двері. Професор Драгоманів із жінкою: "Юрій Клен помер".

Драгоманови пішли. Розгублено сидимо. Якась гнітюча тиша в нашому домі. І раптом бачу: Тетянка тримає нашого котика Міка на руках і гірко плаче.

— Таню, що тобі?

— Я пригадала, як він гладив Міка.

Він — це Освальд Федорович. Пригадала і я його суху легку руку, яка пестливо гладила Міка, що все стрибав до нього на коліна, відчуваючи безпомильним тваринним інстинктом добрість цієї людини.

...Лагідний, безмежно добрий до людей, до дітей, до тварин, — людина з іншої кращої планети...

ВАНКУВЕРСЬКА ГАЗЕТА ПРО ФЛОРЕНС Р. ЛАЙВСЕЙ

Стара українська пісня відчинила двері до української культури для знаної в Канаді письменниці та поетки Флоренс Рандал Лайвсей.

Флоренс Лайвсей — є однією з перших серед наших співгорожан-англійців, що зацікавилася українським народом та його культурою.

Одного разу, у Вінніпеґському домі п. Лайвсей, українська дівчина, хатня помічниця, слухала, як п. Лайвсей грала на роялі старовинну німецьку пісню.

— Ця гарна мелодія дуже подібна до пісень мого народу, — сказала дівчина.

Зацікавлення, що давно вже жевріло в п. Лайвсей, — при цій нагоді вибухло полум'ям. Вона негайно запросила до себе дівчину та просила її проспівати всі ті українські пісні, що та знала та пояснити їх зміст пісень. Дівчина, що ледві розмовляла англійською мовою, як могла, розповідала п. Лайвсей все, що знала про наші народні пісні. Коли їй не вистачало відомих слів, вона показувала на різні предмети, доторкувалася до різних барв, приносила п. Лайвсей квітучий мак, рожи — щоб перемогти незнання мови. І наслідком цього було те, що перша книжка Флоренс Лайвсей присвячена українській тематиці: "Пісні України" — була збірка інтерпретацій цих пісень в англійській мові.

Згодом, п. Лайвсей познайомилася з українським вченим, проф. П. Кратом, що допоміг їй глибше ознайомитися з українською народньою культурою та мистецтвом.

У другому своїому збірнику "Маруся" — авторка подає оповідання із життя українських селян.

"Українці в Канаді радіють з мого зацікавлення їх рідною літературою та мистецтвом. Я ж, у свою чергу, дуже прихильно ставлюся до українців, вони в своїй більшості лояльні та добрі горожани Канади" — заявила п. Лайвсей представнику преси.

Ця невеличка, сиво-голова жінка — переповнена життєрадісністю, що так і б'є з синіх, таких ще молодих, очей. Вона надзвичайно скромна, не любить про себе розповідати, хоча й здобула заслужені лаври, як одна з найвизначніших канадійських поетів.

Подав Т. Ц.

О. СТЕБНИЦЬКА

ГОЛОВА ВІДДІЛУ ОУК
СТ. БОНІФАС, МАН.

Відділ ОУК у Ст. Боніфас має свою оправдану славу: гармонійне співжиття членок, співпраця з іншими організаціями, рухливість і наполегливість Управи, любов і прив'язання до своєї організації... все це може стати зразком для кожної жіночої організації. Завдячувати за це треба Голові Відділу, пані Ользі Стебницькій, що вже дев'ять років безперервно займає це відповідальне становище.

Але громадська праця пані Стебницької почалась багато давніше. Коли вона — Ольга Гупаловська — молоденькою дівчиною покинула рідний Золочів, мала вже за собою участь у гімназійному "Пласті", в аматорських гуртках, у "Просвіті", у Т-ві "Сокіл" і ін. Це захоплення громадськими справами привезла вона з собою до Канади і за ввесь час свого перебування тут не зійшла з вибраного шляху.

Важке й неповторне було прощання з рідним краєм. Бо якраз напередодні від'їзду йшла вона літом 1930 р. з тисячами українців на Підлиську Гору — віддати поклін духові пробудителя галицької землі Маркіяна Шашкевича. Після глибоко прожитих хвилин на Білій Горі — якже боляче приходилось покидати рідні сторони та йти в далеке невідоме. "Підлисецька Горо Біла, як тебе не бачу, так ми тяжко, так ми сумно, що трохи не плачу" — ці Маркіянові слова нераз прийшлося згадати молодій Олі.

Проте, в Канаді вона відразу вступає в організовані громадські ряди: якраз тоді почали творитися Дівочі Відділи при Українській Стрілецькій Громаді, Ольга Гупаловська була там одна з перших. Усі вільні від праці хвилини віддає вона невтомно на підготовку концертів, вистав, дитячих пописів та ін., що мало заохотити українських жінок і дівчат вступати в організовані ряди для створення жіночої організації. І коли в Вінніпеґу повстало Т-во ім. Ольги Басараб, Ольга Гупаловська всією істотою віддалась праці для нього. Пішли роки дальшої організаційної праці, муравлиного труду й поборювання перешкод; бо повільно й без розголосу творився ґрунт для пізнішого буйного розвитку українського національного життя у Канаді. Ольга Гупаловська-Стебницька була одна з тих, що сіяли зерно, з якого виросли теперішні здобутки канадійських українців.

Це були часи, коли треба було по приватних хатах збирати жінок, гуртувати їх і заохочувати до праці. Коли треба було вишукувати українців і за кожну душу вести боротьбу. Життя пані Стебницької — це ілюстрація піонерського руху українського жіноцтва.

У 1932 р. Ольга Гупаловська одружилась із п. Йосипом Стебницьким, що теж увесь час працює в українських національних організаціях. Одружіння ще більше посилило громадську працю пані Стебницької. Неначе символічним знаком було те, що панство Стебницькі всі свої весільні дари віддали на потреби "Нового Шляху". Цей жест, що його так рідко можна стрінути, неначе підкреслював волю молодого подружжя не сходити з раз вибраної дороги.

Початки жіночої організації в Ст. Боніфас тісно в'яжуться з діяльністю пані Стебницької: чи то в школі біля дітвори, що завдячує національну свідомість цій своїй улюбленій вчительці, чи в місцевій "Просвіті", чи в пізнішому ОУК. Як признання за те Жіночі З'їзди постійно вибирають пані Стебницьку до Центральної Управи Організації Українок Канади, де вона від низки літ займає становище Першої Заступниці Голови.

Хоч далеко від України живе пані Стебницька, але молодечий спомин Білої Гори глибоко запав їй у душу і заповіт праці для рідного краю, що його винесла з золочівських гімназійних мурів, чесно сповняє вона до кінця. Сьогодні трудно полічити, скільки збірок на національні цілі: на інвалідів, політичних в'язнів, Рідну Школу, визвольну боротьбу, відбулося за її почином, скільки фондів зібрано на рятунок українських скитальців.

Недавно відбулося відкриття прегарного Українського Національного Дому в Ст. Боніфас, збудованого власними силами і власною працею членів місцевої Філії Українського Національного Об'єднання, що на останній Крайовій Конференції дістала почесну грамоту за найкраще виконану працю. Не буде перебільшенням сказати, що до здобуття тієї почесної грамоти спричинилося в рівній мірі й українське жіноцтво ОУК в Ст. Боніфас, під проводом своєї Голови — пані Ольги Стебницької.

Ось так, перед нами стоїть постать української жінки, що овіяна любов'ю до свого народу, всі свої сили віддала йому на службу. Серед тихої, щоденної, може не завжди помітної, проте так потрібної праці, ставить вона підвалини під краще завтра свого народу. Цей тип жінки в нашому народі не новина. Від століть знаходить він щораз нове втілення, серед нових обставин, серед нового оточення, на Україні і поза нею. Якщо український нарід має перед собою майбутнє, то завдячує це — українській жінці та українській матері.

І коли ми сьогодні ділимося з нашими читачками ось цим побіжним переглядом життя і праці пані Стебницької, хотілось би нам вшанувати в той спосіб те українське жіноцтво, що з нічого майже, — створило свою організацію, вкрило Канаду мережою своїх організаційних клітин і виховало своїх власних провідниць.

І. К.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

ЗАХІДНЄ ТОРОНТО, ОНТ.

Дня 10 липня ц. р. відбулися в домівці УНО піврічні збори Відділу ОУК, на яких голова п. Даниляк подала загальний огляд праці Відділу, підчеркнула велике зрозуміння до організаційних справ серед членок ОУК, чого доказом були звіти поодиноких членок Управи. П. Кревецька, заступаючи секретарку п. Бойко, відчитала звіт внутрішньої діяльности Відділу. Скарбничка п. Ницівка подала стан каси, а п. Прибитківська звіт з великої культурно - освітньої праці за пів року. П. Романик, господиня, подала стан інвентарю.

ВІНДСОР, ОНТ.

Дня 28 червня відбулися піврічні збори Відділу ОУК, на яких були відчитані звіти поодиноких членок Управи.

ЛЕТБРІДЖ, АЛТА.

В місяці серпні відбулися збори, на яких окрім звітів поодиноких членок управи був переведений вибір тимчасової Управи на час до кінця року — загальних річних зборів. Причиною цього був виїзд п. Н. Данилів, голови Відділу до іншої місцевости.

Склад тимчасової управи:

Голова — Н. Радьо, заступниця голови — М Кнавер, секретарка — А. Гнат, скарбничка — п. Івасиків. Решта управи залишилася без змін.

СТ. БОНІФАС, МАН

Підчас повені в домівці УНО при Маріон стр. містився Червоний Хрест. Членки ОУК брали ввесь час активну участь у допомоговій акції.

У червні відбувалася збірка на українські національні цілі "Тег - Дей", яку на терені Ст. Боніфас переводили членки ОУК. За жертвенне сповнення того обов'язку всі членки заслужили на особливу подяку.

Переведено збірку між членками ОУК на дитячий шпиталь у Віннпеґу та передано суму 15 (п'ятнадцять) дол.

Дня 18. червня відбувся старанням ОУК "День Батька", який своєю незвичайно дбайливою підготовкою здобув щире признання численно зібраних членів і гостей.

Дня 23. червня відбувся Коронаційний Вечір на закінчення базарового контесту. Королевою вибрано п. Галю Хам, князівними були: п. Ірка Нагірна та Люба Стебницька. Жінка майора Ст. Боніфас промовляла підчас прийняття.

Дня 14. липня відбулося чайне прийняття в домі панства Хам.

За звітовий період відбуто в домівці 6 чайних прийнять.

Загалом улаштовано 5 пікніків, з чого один спільно з ОУК Вінніпеґу. Це було зв'язано з великими вкладом труду з боку членок, за що належить їм признання.

Дня 18. вересня відбувся відчит ген. Сікевича з чайним прийняттям.

Під цю пору Управа відділу підготовляє на жовтень "День подяки".

За ввесь час ОУК у Ст. Боніфас тісно співпрацює з УНО. Ніяке підприємство не відбувається без активної участи членок ОУК. У сплаті Українського Національного Дому в Ст. Боніфас дуже спричинився ОУК своєю працею й датками.

Від відділу ОУК Ст. Боніфас постійно беруть участь у працях КУК призначені делеґатки.

К. Хам.

ВІД НАШИХ КОРЕСПОНДЕНТОК

З'ЇЗД ЖІНОЧОГО Т-ВА "ВІДРОДЖЕННЯ" В АРҐЕНТИНІ

Перший з'їзд українок, членок Жіночих Секцій Т-ва "Відродження", відбувся 15 липня, 1950 р. в Буенос Айресі. В з'їзді взяли участь також делеґатки Т-ва ім. Ольги Басараб при Т-ві "Просвіта", Союзу Українок в Арґентині, Марійської Дружини й Сестрицтва при Православній Автокефальній Церкві.

З нагоди з'їзду, голова Жіночої Секції Т-ва "Відродження" п. В. Мушинська з п. О. Соловій передали привіт і урочистий подарунок — портрет — п. Дуарте де Перон, дружині президента Арґентини.

На з'їзді було заслухано такі головні доповіді:

"Огляд жіночих організацій в краю і на чужині" — п. Н. Онацька.

"Жінка — мати, громадянка, героїня" — п. О. Бандура.

"Творчий вклад українського жіноцтва в українську культуру". — п. М. Марцюк.

"Вклад українського жіноцтва в українське мистецтво" — п. Гомик.

"Участь українського жіноцтва в суспільному і політичному житті, в боротьбі за визволення України". — п. О. Мандзій.

"Роля української жінки в сучасному суспільному житті" — п. В. Мушинська.

Далі було заслухано звіти від окремих Жіночих Секцій та привітання від СФУЖО й інших жіночих організацій. Всі постанови з'їзду ухвалено одноголосно. По закінченні програми з'їзду відбувся концерт та оглядини виставки вишивок.

Н. С.

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

Дня 18 серпня батьки та сестра п. Богдана Долішнього улаштували панові Богданові та його нареченій панні Марусі Вітик в приміщенні Філії УНО в Ст. Катеринс милу передвесільну несподіванку. При цій нагоді присутні не забули і за загально українські справи. За ініціятивою пані Е. Піжицької — голови відділу ОУК в Ст. Катеринс **зібрано суму $17.50** на пресовий фонд жіночого журналу "Жіночий Світ".

Присутня.

НОВІ КНИЖКИ

"НОВІ ДНІ" — УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ МІСЯЧНИК, ТОРОНТО, ОНТ.

Одне з перших місць серед наших журналістичних видань має ілюстрований місячник "Нові Дні", що почав появлятися в Торонті з лютого ц. р. Його понадпартійний та понадконфесійний характер улегшив йому поширити свою тематику на всі ланки українського життя. Цей широкий тематичний діяпазон, одна з важливіших прикмет "Нових Днів".

Зразки мистецької прози та поезії, здебільшого молодих наших поетів і письменників, науково-популярні історичні нариси, відомості про важливіші події в українському культурному житті, огляди політичних подій, цікаві відомості зі світу, репортажі, рецензії, навіть спортові новинки — це все питомий зміст місячника.

Для загалу нашого громадянства дуже цікава тематика з різних наших земель і її в журналі багато. Взагалі, в редаґуванні помітна тенденція не зривати з життям краю, а слідкувати за кожночасним його духовим і фізичним проявом. Для скріплення духового зв'язку читача з батьківщиною введено навіть розділ: "Землею українською".

Проте в журналі розмірно небагато тематики з канадійського чи взагалі американського життя. Для великого прошарку українського громадянства це новий, незнаний світ, що його треба пізнати й зрозуміти. Частіші цікаві відомості про цей новий світ, писані у формі нарисів, репортажів тощо, навіть збагатили б зміст журналу, як на це вказує талановито написаний репортаж Л. Романюка п. з. "Переможці Могави".

На нашу думку журнал цілком виконує своє завдання, коли ходить про одну з перших і важливих його функцій, а саме — цікаво інформувати широкий загал читачів про культурні, політичні, громадські події, а в зразках нашої сучасної поезії та прози давати йому культурну і приємну розвагу. Одначе, слідом за цією першою функцією такого журналу як "Нові Дні", йде його друге завдання, що при якісній вбогости нашої журналістичної літератури набуває першорядної ваги.

Ми думаємо, що незалежно від того, що "Нові Дні" є популярний місячник, призначений для широкого загалу, все ж таки на його сторінках могли б знаходити більше місця популярно-наукові статті з ділянок літературознавства, літературної критики, філософії, естетики, історії мистецтва. Словом, все те, що не знаходить виразу в щоденній чи тижневій пресі.

Саме в цьому напрямку залишається відкрите поле праці для наших поважніших журналів. Інтеліґентний читач дуже радо зустрів би на сторінках "Нових Днів" клясичні взірці сучасної европейської та американської літератури. На жаль, до сьогодні можна було зауважити в "Нових Днях" тільки переказ Германа Гессе "Муки кохання".

Один із значніших недоліків журналу, — це відсутність вартісних літературно-критичних статтей. Поза слабими літературно-критичними спробами Б. Романчука й більш змістовними статтями А. Юриняка не зустрічаємо нічого, що інформувало б про сучасну українську літературу.

Підсумовуючи ці зауваги стверджуємо, що "Нові Дні", незалежно від згаданих недостач, — одне з кращих наших журналістичних видань. Вони задовольняють широкого українського читача, дають йому цікавий, всесторонній та актуальний матеріял, що часто збагачений цікавими ілюстраціями. Вони намагаються утримати духовий зв'язок читача з рідною землею і культурою.

Бажаємо журналові успіху та поширення серед читаючого загалу. **К. Б.**

Проф. Володимир Січинський: "Великий Альбом Української Культури".

"Альбом Української Культури" — це надзвичайно цінне надбання серед наших видавничих новин. Про його цінність уже говорить саме прізвище автора й видавця в одній особі — знаного вченого, проф. Володимира Січинського.

Шановний автор дає нам на 35-ти великих таблицях (що з них третина кольорових, у 5-ти фарбах), перегляд української матеріяльної культури від найдавніших, перед-християнських часів — аж до найновішої доби. Зокрема, велику увагу приділюється нашій народній творчості, на всіх ділянках якої, наш нарід створив неперевершені іншими народами цінності.

Кілька-сторінковий вступ впроваджує нас у цей світ, не кожному добре знаний. Вступ доповнює точно-поданий реєстр, що з нього довідуємося з якого часу, та з яких місцевостей нашої батьківщини походить поданий на таблиці зразок. Бачимо на таблицях зразки старовинного, прикрашеного малюнками посуду, маємо зразки будівель, храмів, зброї, наших гербів та відзнак із княжих та козацьких часів. Маємо також таблицю візерунків народніх одягів, різьб, писанок, навіть пісень із нотами. Словом, зразки нашої культури всіх епох і часів та всіх ділянок нашого мистецького, державного й релігійного життя. І хоч би ми дещо з тієї ділянки й знали, чули чи читали, — лише побачивши ці візерунки, можемо собі як слід уявити всю велич нашої культури.

Альбом "Українська Культура" видано в Німеччині в невеличкій кількості,тому його й не продається в книгарнях. Замовляти альбом можна в самого автора:

Prof. W. Sichynsky, 540 E 25th str.
Patersan N. Y. USA

Ціна ам. $3.00.

Кожна українська родина, кожна культурно-освітня організація повинна придбати цей цінний твір для своєї бібліотеки. З огляду на його обмежену кількість із замовленням треба поспішити. При цій нагоді варто також придбати собі, того ж автора, дуже цінний твір: "Чужинці про Україну", що недавно появився у 5-му виданні. Ціна його ам. $1.50. **О. Кисілевська**

ОКСАМИТ

Необхідним супутником наших осінніх убрань цього року є оксамит (velvet). Оксамит в однаковій мірі добре пасує і молодим дівчатам і старшим жінкам. Мало знайдеться інших тканин, які так добре відсвіжували б обличчя, та добре гармонували б із усіма барвами волосся і шкіри, як оксамит. Сукні з оксамиту надають цілій постаті стрункости та роблять вужчими та зграбнішими навіть найгрубші постаті.

І тому, широкий вжиток оксамиту цього сезону можна радо вітати, як запоруку нашої елеґанції. Оксамит є модерним не тільки для суконь, блюзок та спідничок, -- майже всі дрібні речі нашого вжитку: торбинки, рукавички, шалики й тому подібне — робляться також із оксамиту. В усіх цих виробах переважає чорний оксамит, але також уживаються й інші темні кольори, як: темно-синій, темно - брунатний, темно - вишневий. Дуже ефектовно виглядає оксамит світліших кольорів із розкиданими на ньому чорними крапочками, кільцями та іншими дрібними взорами.

Оксамит дуже практичний, добре носиться, не втрачає довгий час гарного, свіжого вигляду. Особливо він вигідний підчас зимових місяців, бо крім своїх зовнішніх якостей, ще й добре гріє.

На поданому вище малюнку бачимо різноманітні речі, що їх зроблено з оксамиту.

Жилет — з чорного оксамиту, пасує під убрання будь-якого кольору. Невеличкий комірець оздоблено блискучими намистинками (jet beads), перед жилету також оздоблено блискучими ґудзиками. **Оксамитовий шалик** — прикрашує убрання чи сукню. Його можна зав'язувати в різні способи: пришпилити блискучою шпилькою або брошкою, пришпилити вкупі з свіжою рожою чи зав'язати вільно кокардою. Також добре пасує він і до плащів.

Капелюхи — дуже модерні маленькі капелюшки з чорного оксамиту з малими, назад завернутими крисами, або й без них зовсім. Капелюшки оздоблюється перами, вуальками та оксамитовими стьожками й кокардами. На малюнку бачимо капелюшок із чорного оксамиту з кольоровою, також оксамитовою стьожкою. Блюзка з чорного оксамиту з низьким вирізом навколо шиї, який викінчено коронкою сплетеною з тонких вовняних ниток (fine-rib knit). Вдягається з з довгою, широкою спідничкою, або й звичайною спідничкою на щодень.

Зручна, елеґантна безрукавка (weskit) із жовтого або помаранчового оксамиту з чорними взорами. Посередині безрукавки проходить плетена з чорних вовняних ниток полоса з дрібними чорними ґудзиками. Безрукавку викінчено навколо стану також плетеною тасьмою. Вдягається з чорною, вузькою спідничкою.

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

МАРИНАДИ:

Маринада із огірочків (pickles).

Сполокані огірочки залляти ропою (розчин соли у воді, такої міцности, щоб у ньому плавало яйце). Залишаємо огірочки стояти в ропі три дні. Потім відціджуємо, заливаємо холодною водою й лишаємо стояти знову на три дні. Знову відціджуємо й заливаємо слабеньким розчином оцту, додавши шматочок галуну (alum), величиною в невеличкий горіх. В цьому розчині кип'ятимо повільно огірочки 1½ години. Відціджуємо, заливаємо сиропом. Сироп приготовляється в такий спосіб: робимо слабий розчин цукру та оцту в воді, додаємо в торбинці спеціяльного коріння (pickles) і варимо сироп протягом 15 хвилин. Заливаємо цим розчином огірочки на три дні. Через три дні зливаємо цей сироп та заливаємо свіжим сиропом. Повторюємо це ще раз. Огірочки після того можуть триматися довгий час.

Маринада з зелених помідорів.
(Green Tomato Pickles).

Два ґальони зелених помідорів покраяти на платівки, пересипати злегка сіллю. На другий день відцідити. Покраяти шість великих цибуль. Накладаємо до відповідного великого начиння помідори, перекладаючи їх шарами цибулі та заливаємо такою мішаниною: 3 посічені паприки, ½ горня цукру, ½ ложки різного меленого коріння, ½ ложки цинамону, трохи ґвоздиків, ½ ложки муштарди. Заливаємо це все ½ квартою оцту, варимо поки не зм'якне та заливаємо цією мішаниною помідори.

Маринада з зелених помідорів несолодка.

2 ґальони зелених помідорів покраяти на платівки та поскладати, пересипуючи сіллю, до скляного начиння. Лишаємо так на ніч. Відціджуємо, перекладаємо шарами покраяної цибулі та дрібно покраяної паприки, складаючи до полив'яного начиння. Приготовляємо росіл: додаємо до кварти оцту (cider) коріння, що його звичайно вживають до маринад та даємо оцту закипіти. Посипаємо помідори чорним перцем і тертою паприкою, заливаємо росолом. Якби помідори не покривалися повністю розчином, можна додати ще чистого оцту. Варити поки не зм'якне, але пильнувати, щоб не переварити.

Мариновані огірки.

Беремо середньої величини огірки. Зробити ропу, як звичайно, залляти нею огірки на ніч. Потім проціджуємо, витираємо огірки насухо. Заливаємо на 24 години кип'ячим оцтом. Зціджуємо та заливаємо таким розчином: 2 кварти оцту, 1 кварта жовтого цукру, ½ кварти насіння білої муштарди, малу пригоршню ґвоздиків, пригоршню цинамону, шматок галуну, величиною в яйце, ½ горня селерового насіння. Даємо закипіти та заливаємо цим розчином огірки.

Маринада з печериць.

З молодих, невеличких печериць (голівок) здираємо шкірку, солимо, додаємо перцю та лаврового листу. На дві кварти печериць додаємо — 1 унцію перцю, 2-3 листки лаврового листя. Варимо в парі, обережно перемішуючи, поки не випарує сік. Додаємо оцту стільки, щоб закрити гриби, паримо ще кілька хвилин та складаємо до слоїків, щільно закручуючи покришки.

Маринада мішана ("chow-chow")

Беремо кварту маленьких огірочків (на 2 цалі), 2 кварти маленьких білих цибуль, 2 кварти стручкової квасолі, 3 кварти зелених помідорів посічених на грубі шматки, 2 голівки свіжих каляфіорів (cauliflower) покраяних дрібно, або дві голівки білої капусти. Змішуємо, солимо та ставимо на ніч. Далі зціджуємо сік та складаємо до начиння, пересипаючи такою мішаниною: 6 посічених паприк, 4 ложки насіння муштарди, трохи селерового насіння, коріння з селери, трохи ґвоздиків, 1 горня цукру, 2/3 горня дрібної муштарди. Заливаємо оцтом (cider) доверху, щільно зачиняємо покришкою поки добре не звариться, перемішуємо час від часу. Накладаємо до слоїків ще гаряче та щільно прикручуємо покришки.

Мішана маринада.

Беремо: малі голівки каліфіорів, малі цибулі, перець, покраяні огірки, трохи насіння настурції, зелену квасолю. Все паримо в соленій воді до м'якости. Зціджуємо та складаємо до слоїків, заливаючи таким розчином: ½ кварти кип'ячого оцту, 1 ложка цукру, ½ложки соли, 2 ложки муштарди.

Подала Є. Стахова.

Маринована цибуля (Seven Day Onion Pickles).

Беремо: 1 ґальон білої цибулі (малої), 1 кварту оцту, 2 фунти білого цукру, 1 ложечку галуну, 1 ложку коріння до маринадів. Заливаємо цибулю кип'ячою водою і оббираємо. Накладаємо до скляного начиння, пересипаємо сіллю (1 горня), додаємо кип'ячої води, стільки, щоб покрити цибулю. Даємо постояти ніч. Далі зціджуємо, знову додаємо одне горня соли та заливаємо водою. Повторюємо це на протязі шости днів. На сьомий день зціджуємо росіл й добре вимиваємо цибулю холодною водою. Накладаємо знову до скляного начиння, додаємо галуну та заливаємо цибулю кип'ячою водою. Даємо охолонути, зціджуємо й накладаємо цибулю в гарячі слоїки. Приготовляємо сироп: оцет, цукор і коріння злегка кип'ятимо й заливаємо цим гарячим сиропом цибулю. Добре закручуємо покришки на слоїках.

Подала Г. Данько.

ДЕЯКІ ПОРАДИ

БУДЬМО ОБЕРЕЖНІ В КУХНІ!

1 — Коли плита стоїть біля вікна, прив'яжіть фіранки, щоб вітер їх не задув у полум'я.

2 — Вилучіть з контакту всі електричні прилади, коли виходите з кухні або з пральні.

3 — Одразу витріть все розлите на підлозі.

4 — Оберніть ручки начиння, що стоять на печі, так, щоб діти їх не могли досягти.

5 — Тримайте сірники в зачиненій бляшанці, далеко від дітей.

6 — Розбите скло загорніть добре в папір, перш ніж викидати його до смітника.

7 — Користайтесь драбинкою, а не стільцем, коли маєте щось дістати з горішніх полиць.

ПОРАДИ ДО ШИТТЯ:

Щоб не вколотися, приліпіть на палець шматочок пластиря.

Коли шиєте довгі шви, закріпіть кінці матерії паперовою скріпкою, щоб не треба було метати (lasting).

Магнет у кошику з шиттям визбірає всі розсипані голки та шпильки.

Маленька подушечка на колінах дасть рукам змогу відпочивати під час довгого шиття.

Коли потребуємо нитки спеціяльної відтіні, висмикуємо її з даної матерії і шиємо нею.

ЯК ПОВОДИТИСЯ З ВОГНЕТРИВАЛИМ ПОСУДОМ (CASSEROL)?

Ніколи не вживаємо такого посуду для варення на безпосередньому полум'ї, а тільки в духовці (oven).

Беріть гарячий посуд сухою шматкою, бо з вогкої повстане пара.

Не лийте холодної води у гарячий посуд, бо нагла зміна температури може йому пошкодити.

Не зішкрябуйте рештків їжи з вогнетривалого посуду; наповніть його теплою водою і залишіть поки рештки не повідстають.

Вогнетривалий посуд надається дуже добре до запікання страв у духовці. Готуємо у ньому м'ясо, рибу, дріб (poultry), солодкі бабки та суфле. Духовку ніколи не нагріваємо сильніше, як на середню теплоту, 350°.

ДЛЯ ПОСПІШНОГО ПРАСУВАННЯ:

Коли треба швидко випрасувати суху матерію — скроплюємо її добре та закручуємо в сухий ручник. На той час, поки залізко гріється, кладемо закручену матерію в тепле (не гаряче) місце.

ДРІБНІ ПОРАДИ В ГОСПОДАРСТВІ.

1 — Коли фарбуємо сходи, що ними мусимо постійно ходити, то фарбуємо спершу що-другий ступінь. Ходимо по нефарбованих, поки решта висохне.

2 — Вогкі дитячі черевики сушимо помалу (не над вогнем), виповнивши їх передтим газетним папером.

3 — Щоб склянки не тріснули, коли наповнюємо їх окропом (boiling water), кладемо в кожну, перед наливанням окропу, — срібну ложечку.

4 — На страви, що перекипають і збігають на плиту, сиплемо трошки соли, щоб не диміло.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЯК...

1. Вичистити бронзові й мідні речі?
2. Відсвіжити олійні малюнки та розписі на стінах?
3. Запобігти тиканню (ticking) годинника, що іноді перешкоджає відпочинку або й сну?

Відповіді на запитання подані в г. 9.

1. Позначити на тонкому папері величину дірок і віддалення між ними. Приметати папір на матерію там, де мають бути дірки й обшити кожну петлю на позначених місцях. Непотрібний папір відірвати.

2. Витерти добре килим шматкою або "mop", змоченою в літеплій воді зі слабим розчином амоніяку. Після цього, протерти злегка слабим розчином галуну (alum).

3. Зішкрябати з дерева спалене місце гострою бритвою (razor blade), а потім натерти шелаком.

4. Мала кімната виглядатиме просторнішою, якщо помалювати стіни та дерев'яне викінчення стін — ясними, пастелевими фарбами.

ПИТАЙТЕ НАС!

Пані О. Г-юк, Ст. Кетеринс, Онт.

На моїй машині до шиття розтягся ремінь. В який спосіб я могла б його стягнути, зробити вужчим?

Відповідь: Зніміть ремінь і покладіть у холодну воду на 20 хв. Потім повісьте висохнути на сонце, або в не дуже тепле місце. Висихаючи ремінь зробиться вужчим. Тоді помістіть його на старе місце.

Пані М. М-ко, Вінніпеґ, Ман.

Які є правила щодо розміщення картин на стінах?

Відповідь: У розміщенні картин на стінах, як і в питанні вибору самих картин керуємося передусім особистим ґустом, але існують і загальні вказівки щодо цього. Не треба вішати картин зависоко, значно вище зору стоячої людини. Вішайте картини на рівені людини середнього зросту, тоді погляд попадає поміж центром та верхом малюнку. Не поміщуйте картин на прямому світлі.

Е. Тацюківна.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Пані О. Лотоцька, Філядельфія, США.

...Ваш журнал нам дуже припав до вподоби й думаємо поширити його в Злучених Державах тим, що дамо безплатне оголошення у "Нашому Житті". Матеріял у Вашому журналі дуже цікавий і добре дібраний, видно, що Ви працюєте над ним та стараєтеся притягнути жінок до співпраці, які мають хист до писання легших чи тяжчих статтів . . .

П. д-р Софія Парфанович, Огайо, США.

...Щодо моєї книжки "У Києві в 1940 році", прошу свобідно передрукувати що Вам до вподоби.

Прошу також повідомити інші часописи та журнали, що можуть свобідно передруковувати. Це такий матеріял — що йому добре побачити світ. При нагоді може якийсь часопис чи "спонзор" міг би допомогти мені видати другу частину.

П. К. С., Галіфакс, Англія:

...Милу несподіванку Ви мені зробили, що прислали журнал "Ж.С.". Натурально, це для мене дуже цікаво і я дуже тішуся, що зможу мати нарешті наш журнал, напевно єдиний, де не буде згадуватися про жадну політику.

Д. Поронюк, Портедж ля Прері, Ман.:

...Прошу і від мене, молодої передплатниці, прийняти кілька щирих слів заохоти до дальшої успішної Вашої праці. Ваша жертвенна праця повинна бути дороговказом та прикладом і для інших посестер — Жіночих Організацій Канади. Прошу також, додавайте у Ваших статтях якнайбільше матеріялу про християнські та материнські чесноти.

Пані Є. Гульбінович, Амберг, Німеччина:

...Дуже Вам вдячні за Жіночий Журнал, що Ви його нам присилаєте. Він цікавий змістом, із гарним художнім оформленням. Шкода тільки, що не має розділу "Крій одягу". Дуже нетерпляче чекаємо слідуючого числа. Всі жінки, що живуть поруч із нами в таборі, були також ним зацікавлені й мали можливість від нас ним користатися . . .

Пані Галина Янушевська, Галіфакс, Англія.

Одержавши до рук перше число журналу "Жіночий Світ" бажаю стати передплатницею цього дійсно вартісного журналу. Пересилаю гроші на передплату... Бажаю видавництву якнайкращого успіху.

Пані Маруся Петрук, Ватерло, Англія.

Прошу ласкаво переслати мені всі числа від першого почавши Вашого направду гарного журналу. Журнал надзвичайно вартісний і я буду старатися чим більше його поширити, . . . такий вартісний журнал повинна кожна жінка чи дівчина передплачувати і перечитувати від корки до корки, бо він приносить багато користи,... Бажаю багато успіхів редакції і дописувачкам "Жіночого Світу".

Пані Леокадія Мрозовська, Оукланд, Каліфорнія.

Дуже красно дякую за пересилку мені Вашого журналу, котрим я вже давно цікавлюсь, та котрий мені, як новій скитальці, дуже подобається. Каліфорнійське сонце не в силі огріти та принести в наші серця стільки тепла, яке власне вносить рідне слово та рідна часопись тут на чужині. Тому бажаю, щоб всі жінки скиталки запренумерували собі "Жіночий Світ". А Вам бажаю багато успіхів та витривалости на майбутнє, як рівно ж залучую річну передплату.

Пані Дарія Витанович, Чікаґо, Ілл.

Прошу висилати журнали на адреси:... З тими жінками я говорила і вони радо привітають "Жіночий Світ" у себе, бо він всім нам нагадує незабутній львівський журнал "Нову Хату". Прошу передати від нас привіт п. Лідії Бурачинській.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Адміністрація журналу "Жіночий Світ" складає щиру подяку за пожертви, зложені на пресовий фонд журналу:

п. В. Бакун, Вінніпеґ, Ман. .... за суму $1.50
п. М. Шклянка, Байсет, Ман. .... за суму $0.50
Відділу ОУК, Ст. Кетеринс, Онт. за збірку переведену на несподіванці пп. Богдана Долішнього і Марії Вітик в сумі $17.50

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Подаємо до відома нашим шановним передплатницям:

1). Наклад першого числа журналу (січень) уже весь розійшовся.

2). Наклад восьмого числа (серпень) також розійшовся, але ми сподіваємося одержати звороти від наших кольпортерів. Нові передплатниці, що зголошуються за журналом ч. 8., зможуть одержати його дещо пізніше.

3). Просимо наших кольпортерів книгарень та кольпортерок Відділів ОУК звернути нам непродані журнали ч. 8 (а також і попередні числа), якнайскоріше.

ВИПРАВЛЕННЯ друкарської помилки на стор. 8, рядок 14, — має бути: **Агнеса Люїза Говде.**

УВАГА, ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ" ЗАКОРДОНОМ:

ПЕРЕДПЛАТИ ПРОСИМО ВИСИЛАТИ НА ТАКІ АДРЕСИ:

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: — FEDERATION of UKRAINIANS in GREAT BRITAIN, 123 High St., Notting Hill Gate, London, W.11.

Передплата на рік 1 ф. стерл.; ціна 1 прим. 2 шіл.

В АРҐЕНТИНІ, УРАҐВАЇ ТА ПАРАҐВАЇ: — Isidoro KRAWEC, ("POROHY"), Casilla de Correo 3184, Buenos Aires, Argentina.

Передплата на рік 24 пези; ціна 1. прим. 2.50 пез.

Б БРАЗИЛІЇ: — Stepan PLAHTYN, Pr. Gen. Ozorio 568, Curityba, Parana, Brazil.

Передплата на рік 60 крузейрів, ціна 1 прим. 5 крузейрів.